K Darius (S)

SYLVESTRI DARII DE LVCA IVRIS VTRIVSQ; DOCTORIS REPETITIO .L. PRIME ff. DE VERBO. OBLI GAT.

¶ Reuerendissimo ac Illustrissimo in Christo patri & domino domino Thome Tituli sanctae Cecilie presbytero Cardinali Eboracensi: Anglie primati magnoq; Cancellario: necnon S.S. Ro. ecclesie de latere legato meritissimo: Syluester Darius lucensis. S.P.D.

Vm ligurgi salmosis Nume pompilij compluriumq; aliorum exẽplo: qui legibus suis quo maiorẽ in populo auctoritatem haberent numen aliquod præficere consueuerũt. Aliquem huic mee iuris disputationi præficere cogitarem a quo authoritatis aliquid exhauriret. quem tecum cõferrem presul illustrissime mortaliũ neminem inueni. Quis enim te vel præclarior: vel probabilior censeri potest? quem ob singularem prudentiam innumerabilesq; virtutes Rex inuictissimus noster Henricus octauus omnium prudentissimus: ut reip. Anglie preponeret: ex omnibus elegit: cui soli plenam liberamq; regni sui inclytissimi administrationem demandauit quem potissimum in grauissimis regni sui negocijs in consilium adhibet/cui soli arcana cogitationesq; omnes pectoris sui sacratissimi penitus reserat atq; patefacit: quem deniq; mortales omnes ob integritatem fidẽ aliosq; honestissimos mores: tanq̃ terrestre numen passim venerantur & colũt. Nec id sane Antistes præclarissime iniuria Tu.n. solum quod rectum sanctum sincerũq; sit amas & colis tu solum quod maxime deceat honestum decorũq; sit cogitas menteq; reuoluis: nil dolose: nil fraudulenter agis: neminem decipis nemini adularis tu pro societatis humane comodo res semper geris magnas plenasq; laborum periculorumq; tu quid de te homines sentiant probe circumspicis ac ita loci temporis personarumq; rationem habes: vt aliquando Mallium torquatum & Brutum seueritate Cæsarem nonnunq̃ & Pompeium clementia. Zenocratem & Marcum Drusum grauitate. C. Cæsarem Luci filium & Isocratem hilaritatẽ sermonisq; festiuitate superare videaris: ex quo maximum decorum: maxima constantia maximaq; moderatio tua longe clareq; placet. Perfulget insuper eloquẽtia doctrinaq; tua præcipua ingenium perspicacissimum rectumq; in omni scientia iudicium: quippe qui ab ineunte etate nil unq̃ eruditione præstantius nil homine dignius esse duxeris: ac in omni rerum cognitione bonarumq; artium disciplinis ita excellens euadere uolueris: vt tante omnibus qui eruditionem plene nouerint admirationi esse cõsueueris q; doctrinã tibi potius diuinitus: infusam q̃ a te partam attestari profiteriq; compellant. Tu eruditissimus adeo eruditos beneficijs foues meritis prosequeris vt ad te solum veluti ad vnicum liberaliũ omniũ disciplinarum parentẽ confugiant/te certatim omnes lucubrationibus suis celebrent: nomenq; tuum merito: vsq; ad astra extollant immortaleq; reddant. Emicat vndiq; tua erga deum optimum maximum charitas atq; deuotio singularis. cũ tam accurate/tam pie/tam deuote/quæ ad diuinum cultũ pertineant peragas: ne qd tibi magis cordi q̃ honor dei esse videatur: tu ab incunabulis deum offendere a viro ingenuo semper alienissimum esse duxisti ac boni quicquid laude ve dignum vnq̃ fecisti. (Teste tua in rebus omnibus inscriptione) videlicet. Dominus mihi adiutor/ad eterni patris laudem honoremq; referre cõsueuisti. Eximiã religionẽ tuam præsul religiosissime clare omnibus indicant cõplura proprijs sumptib9 in dei gloriam a te constructa sacella cãtorum ingens tua maxima impensa in eius laudẽ conductus numerus vestimentorũ/vasorũq; præciosissimorũ multitudo exuberans. Attestatur vbiq; larga iugisq; in Christi pauperes tuarũ erogatio facultatum peculiarisq; in eos pietas propẽsissimum deniq; tuum tum regularium tum secularium clericorum mores corrigendi in meliusq; reformandi studium. Admirantur homines incredibilem tuam in gubernãdo scientiam industriam/grauitatẽq;. Obstupescũt ingenij tui summam perspicaciã altissimũ mẽtis consilium animiq; magnitudinẽ & constantiã. Obmutescunt cũ videant nominis tui claritatem non hoc in regno solum: sed apud nationes omnes celebrari teq; omniũ principum regumq; uota pro tuo arbitrio disponere. Subsistunt stupidi cum non ignorent ab vniuersa christiana rep. primas: prudentiæ partes sine cõtrouersia tibi esse cõcessas. Cõsideret quisq̃ Princeps sapientissime: si qs me celsitudini tue adulari putet: quantum imprimis Leo. X. prudentiæ tuæ tribuat qui te tum Cardinalitia dignitate tum legationis munere tum ornamentis dignitatibusq; aliis que a pontifice summo in quemq̃ conferri possunt motu proprio/honestare ornareq; non cessat unq̃ grauer quicq;



quod ad S.S.Ro.eccle.pertinet tua pruden-
tia inconsulta statuit atq; deliberat eamq; tan-
q̄ firmissimam sacrosancte apostolice sedis co-
lumnam habet/ atq; omni studio conseruat.
Contempletur quantum reges principesq; om-
nes alij eam venerentur quorū iussu oratores
domum tuam quotidie frequentant/ te consu-
lunt te obseruāt in grauissimisq; negocijs pru
dentie tue vim experiuntur & predicant. Vide
at itaq̄ demum quantum prudentiam tuam at
testentur innumerabilia eximiaq; facinora tua
presertim pax illa sancta inuiolabilisue que in
ter omnes christianos principes a multis sepe
tentata a te solo tandem nuper summa cum re
gis nostri laude perfecta est qua arma e mani-
bus christianorum principum collapsa ecide-
runt grauissimaq; bellorum discrimina sedata
sunt/ ac tota christiana resp. ex uasto incendio
erepta ad veram pacem summamq; tranquilli
tatem redacta est. Taceo clemētissime presul
tanq̄ rem notissimam incredibilem beneficen-
tiam eximiamq; tuam in cuiusq; generis homi-
nes liberalitatem cum a teneris (vt greci aiunt)
vnguiculis nihil vnq̄ magnificentius nihil ma
gno ac eximio viro dignius esse duxeris q̄ bona
sua ad beneficentiam liberalitatemq; conferre
virisq; probis honestis/ uirtutibusq; preditis/
pro moribus pro dignitate/ pro virtutibus g-
desse. Ostendunt satis animum tuum genero-
sissimum princeps eximie magnifica edificia
tua/ ampleq; domus/ eorumq; splēdidissimi ap
paratus. Comprobant ingenuissimā mentemq;
tuam vasa aurea/ argentea/ gemmisq; ornata.
Indicant deniq; ne in re notissima non necessa
rijs testibus vtar munificentissimum cor tuum
familiarium tuorum nobilium copia ingens ac
innumerabilis. Quid dicam demum de iustitia
tua Antistes celeberrime qua omnium virtu-
tum tibi nulla prestantior/ nulla charior/ nulla
acceptior unq̄ fuit quippe que ab amplitudine
tua precipua regnorum omnium conseruatrix
iudicatur. Hanc presul iustissime ea cura obser
uas ea colis diligentia vt in iure reddendo nul
lo unq̄ animi affectu uinci patiaris. Non enim
amor/ non odium/ non spes/ non metus/ non
ambitio/ non auaritia te mouet diligis pariter
omnes pariterq; omnibus que equa sunt indul
ges. Tu non authoritati non gratie hoc inclyt-
tissimo in regno locum esse permittis sed equa
lance librataq; trutina impotentibus sic ut po-
tentibus nullo discrimine iustitiam admini-
stras omnium querelas libenter pariterq; exau

dis/ ac uilissimis quibuscunq; aniculis interpel
lantibus faciles aures prebes tu quos iudicas
ita prius veris rationibus conuincis vt sese me
rito iustissimeq; iudicatos esse profiteantur tu
cuiusq; dignitatē virtutes honestosq; labores
honoribus premijs splendore gloria decoras/
uicia uero fraudes/ perfidiam/ ignauiam dam-
nis ignominijs uinclis exilijs morte damnas &
mulctas. Quare princeps preclarissime cum in
ter egregias animi tui uirtutes iustitie cultor
precipuus existas cum te remp. Anglicam regēte
iustitia que in celum euolasse ferebatur rursum
e celo in Anglicum regnum descendisse uide-
atur cum te iustitiam administrante/ homici-
dia/ furta/ rapine/ adulteria/ stupra/ sacrilegia/
sycariorum inuasiones e regno hoc celeberri-
mo emigrasse noscantur cum sis tandem natu
re opus mirabile/ iustitie probitatis/ fidei pru-
dentie/ vera imago & exemplar. Mortalium ne
mini potius q̄ tibi hanc iuris disputationem di
candam esse non ab re fore duxi/ quam si beni-
gno animo princeps clementissime accipere/
eiq; arridere dignatus fueris/ nō ficte quidem
vt a prometheo corpora humana olim spiritū
ingeniosi poete sumpsisse tradidere sed uere
quidem a celsitudine tua tanq̄ a terrestri numi
ne id spiritus authoritatisq; hauriet vt in pub-
licum prodire/ nullo modo sit formidatura.
¶Quodcunq; .n. nomini tuo dicatur id amplitu
dinis tue splēdore adeo illustratur vt in obscu-
ro esse atq; in tenebris latere minime possit.
¶Quodcunq; alarum tuarum umbra protegi-
tur id ex atro & obscuro eximium & preclarum
inuictissimumq; illico redditur. Vale princeps
clementissime.

¶Repetitio.l.j.ff.de ver.obli.

Con.i.

Nullus scribentium usq ad hec tempora uidetur habuisse ueram intelligentiam pollicitationis ponendo casum & eius ueram rationem in quo consistat pollicitatio.

Con.ij.

Conabor ego dare nouam & forte substentabilem intelligentiam.

Con.iii.

Non uidetur in hūc diem intellectum per scribentes / quod dicitur de iure q populus non consentit.

Con.iiii.

Enitar ego dare nouū intellectum & forte substentabilem.

Con.v.

Nullus scribentium uidetur usq ad hec tempora habuisse ueram intelligentiam an & quādo infans possit gerere actum.

Con.vi.

Conabor ego adducere in medium nouam & forte substentabilem intelligentiam.

Con.vii.

Verus sensus tex.in.l. Donatarū. C.de acqui. poss.non uidetur usq in hunc diem cognitus a Doctoribus.

Con.viii.

Conabor ego dare nouum sensum & forte substentabilem.

Con.ix.

Vera ac fundamentalis ratio quare longum interuallum inter interrogationem & responsionem uiciet stipulationem uidetur usq ad hec tempora latuisse in tenebris.

Con.x.

Conabor ego nouam & forte substentabilem rationem in medium afferre.

Con.xi.

Nullus scribentium in hūc diem uidetur intellexisse ueram rationē diuersitatis inter has duas stipulationes videlicet quare si petā a te.xx. tu promittas.x.ualeat stipulatio in.x. & tamē si petam a te aliquid mihi dari.j.xx. dies tu promittas dare.j.decem non ualeat stipulatio.j.x. Item si petam a te.x. & tu promittis.xx.ualeat stipulatio in.x. & tamen si petā a te aliquid mihi dari.j.x dies & tu promittas.j.xx.non ualeat stipulatio.j.x.dies.

Con.xii.

Conabor ego in mediū adducere nouā & forte substentabilem rationem diuersitatis.

Con.xiii.

Verus intellectus.l.i.§.si stipulanti.ff.de uer. obli.uidetur usq in hūc diē latuisse in tenebris

Con.xiiii.

Conabor ego nouum & forte substentabilem intellectum in lucem afferre.

Con.xv.

Nullus scribentium in hunc usq diem uidetur cognouisse uerā solutionem inter.l.si.x.ff.loc. &.l.diem proferre.§.si plures.ff.de arbitris.

Con.xvi.

Conabor ego dare nouam solutionem & forte substentabilem.

Con.xvii.

Nullus scribentium videtur usq in hec tempora bene intellexisse quando dicendum sit q in maiori summa negatiue prolata minor non cōtineatur.

Con.xviii.

Conabor ego dare nouam intelligētiam & forte substentabilem.

Con.xix.

Nullus scribentium hucusq uidetur cognouisse ueram rationem differētie inter.l.si.x.ff.loc. et.l.i.§.si stipulanti.ff.de uer.obli.

Con.xx.

Conabor ego dare nouam et forte substentabilem rationem.

Con.xxi.

Si stipulor a te.xx.ex causa lucratiua et tu promittis mihi.x.non ualet promissio in.x.nisi superueniat cōplacētia stipulatoris cōtra cōem.

Con.i.

Nullus scribentium usq ad hec tempora uidetur habuisse ueram intelligentiam pollicitationis ponendo casum et eius ueram rationem in quo consistat pollicitatio.

Con.ii.

Conabor ego dare nouam et forte substentabilem intelligentiam.

Scribentes in hoc difficili passu ponūt multos casus in quibus secundum ipsos consistit et reperitur pollicitatio.

Primus casus secūdum ipsos est quādo fit promissio absenti citra nūcium uel epistolam.

Secũdus casus est quãdo fit promissio presenti
q dicat ꝙ nõ acceptat nec recusat. Tertius ca
sus est qñ fit promissio presenti titulo oneroso.
Quartus casus est quãdo fit promissio presenti
q̃ cõtineat aliquid quod nõ sit utile presenti.
Quintus casus est quãdo in presente cui fit pro
missio non apparent signa consensus.

Omnes isti casus referuntur late a moderñ. pa
pieñ. in Rub. nostra ubi in proposito adducũt
multa iura & auctoritates / & secundum ipsos
modernos. Doctores fundant omnes istos ca
sus supra una tantum ratione uidelicet ꝙ ideo
in istis casibus cõsistat pollicitatio quia in om
nibus ipsis est tantum solius offerentis promis
sum. Non adduco iura nec auctoritates docto
rum in isto casu primo quia ut dixi prefati mo
derni in loco p̃al. ea oia late & copiose adducũt
Secundo quia non est intẽtionis mee insistere
in allegatiõibus nisi quaten⁹ necessitas urgeat
Non insistendo ut dixi in allegationibus ꝙ pri
mus casus siue prima intelligentia scribẽtium
non uideatur bona inquantum uolunt ꝙ pro
missio facta absenti citra nuncium uel epistolã
sit pollicitatio ostendo tribus medijs. Primo ꝙ
dictus primus casus Do. nõ sit bonus uidetur
iudicio meo ineuitabiliter probari per tex. in. l.
Charidemus. ff. de polli. in proposito a mode.
papi. all. siue in illo tex. sit littera negatiua siue
affirmatiua hoc modo inducendo.

Aut Doc. uolunt ꝙ in. d. tex. sit littera negati
na & tunc ego dico ꝙ iudicio meo est ibi tex. a
pertus per quem probatur ꝙ pollicitatio non
potest fieri absenti & sic contra primũ casũ pmũ si
ue primã intelligẽtiam ipsorũ met Doc. inquã
tum uolũt ꝙ adesse pollicitationis requiritur
ꝙ promissio fiat absenti. Hãc inductionẽ de di
cto tex. facit Bar. in. d. l. Charidemus hanc ean
dem inductionem proprie in terminis nostris
contra. d. primũ casũ do. faciunt moderni papi
enses in Rub. nostra & dicũt tex. multum strĩ
gere cõtra primam cõem omniũ doctorum do
ctrinam & ista sint quantum pertinet ad indu
ctionem. d. tex. stante littera negatiua.

Aut Do, uolunt ꝙ in. d. tex. sit littera affirma
tiua & tunc dico ꝙ est ibi tex. planus ꝙ pollici
tatio potest fieri absenti etiã interueniente epi
stola & sic contra intelligentiam ipsorum met
doc. in quantum uolunt ꝙ adesse pollicitatio
nis requiratur ꝙ promissio fiat absenti / citra ta
men nuncium uel epistolam. Habeo tamẽ a ui
ro fide dignissimo ꝙ in pãdectis que reperiun
tur florentie littera tex. in. l. Charidemus tali
ter se habet uidelicet. Vulpian⁹ libro primo re
sponsionum Charidemo respondit. Ex episto
la quã muneris edendi gratia absens quis emi
sit compelli eum ad editionem non posse.

His sic stantibus modo pro maiori declaratio
ne huius difficultatis contra primã meam indu
ctionem factam de. d. tex. in. l. Charidemus in
quantum presupponimus ꝙ in ea sit littera ne
gatiua primo arguo hoc modo. Textus in. l.
Charidemus stante littera negatiua non dispo
nit ꝙ pollicitatio de qua in. d. tex. nõ ualeat ex
ea ratione quia facta simpliciter absenti sed di
sponit ꝙ nõ ualeat ex ea ratione quia facta ab
senti per epistolam & ratio est quia epistola fa
cit transire actum in pactum. l. j. & ij. ff. de pac.
l. qui autem. §. fi. ff. de cõsti. pe. l. j. ff. de cõtrah.
empti si tex. disponit ꝙ non ualeat pollicitatio
de qua in, d. tex. ex ea ratione quia epistola fa
cit transire actum in pactũ & non ex ea ratiõe
quia facta absenti ergo sequitur necessario ut
ex se patet ꝙ inductio prima per me facta de di
cta. l. Charidemus non tollit primam intelligẽ
tiam doc. quia ex predictis apparet ꝙ non ab
sentia sed epistola impedit pollicitationem de
qua in dicto tex. quam epistolam doc. propter
hãc rationẽ remouẽt in suo primo casu siue pri
ma intelligẽtia ad ualiditatẽ pollicitatiõis & sic
prim⁹ casus Do. remanet adhuc firm⁹ & bon⁹.

Ad istud argumentũ quod prima facie uidetur
aliquantulum coloratum reñ. multis modis &
primo ꝙ argumentũ est de directo cõtra mẽtẽ
tex. in. d. l. Charidem⁹ patet clarissime ex inspe
ctione totius tex. & presertim in uerbo ex epi
stola posito in dicto tex. nã si argumẽtũ supra
factũ esset uerum tex. dixisset propter epistolã
non autẽ ex epistola / patet etiam ex dictis glo.
Bar. & aliorũ in. d. l. Charidem⁹ & moderñ. pa
pieñ. in Rub. nostra ubi adducunt tex. pro con
trario in eo ꝙ dicitur in prima intelligẽtia siue
in primo casu Do. ꝙ pollicitatio fit inter absen
tes alias tex. nullo modo fuisset cõtrari⁹ / patet
etiã quia si iuris cõsultus considerasset ꝙ in ca
su nostro epistola faceret transire actum in pa
ctum respondisset eũ qui emisit epistolã teneri
arg. l. iuris gentiũ. §. j. ff, de pactis iuncta. l. j. §.
j. & l. totiens. l. septitia. ff. de polli. patet etiam
quia nullus doctor considerat nec facit funda
mentũ in isto intellectu tanq̃ contrario intenti
oni tex. sed Doc. omnes dant aliã solutionẽ de
qua in preallegato loco & ego. j. subiciam.

Secundo & magis fundamẽtaliter rñ. ꝙ nõ est
simpliciter uerũ ꝙ per promissionẽ factam per

epistolam ciuitati inducatur pactū sed dico ꝙ attendēdus est modus secūdū quē epistola mittitur ciuitati hoc euidēter ꝓbabo in substentatione noui intellectus quē intēdo tenere in hac materia si hoc est uerū ergo sequitur ꝙ cū in. d. l. Charidemus nō appareat per quē modū fuerit emissa epistola ciuitati in dubio debemꝰ dicere ꝙ fuerit emissa in modū inducende pollicitationis & nō pacti arg. uulg. l. imperator. ff. de indiem adie. l. qui testamēto cū ibi no. ff. de testa. si epistola est emissa in modū inducēde pollicitationis & nō pacti ergo nō debemus posse dicere ꝙ lex Charidemus disponat ꝙ non ualeat pollicitatio in. d. tex. ex eo quia epistola facit transire actū in pactū sed necessario debemꝰ dicere ꝙ id disponat ex eo qa facta absenti patet quia alias pollicitatio facta ꝑ presentē reip. ualet & tenet to. ti. ff. de polli. & per hec sit sublatū primū argumentū supra factū cōtra primā meā inductionē factam de. l. Charidemꝰ supra alle. stante littera negatiua & inductio per me facta remaneat firma. Secūdo cōtra eandē inductionē meā arguo ex solutione doctorū data ad dictū tex. in. d. l. Charidemus hoc modo Do. uolūt ꝙ possimꝰ rñ. ad. d. tex. ꝙ ille tex. nō dicit ꝙ pollicitatio nō possit fieri per epistolā / & sic per absentē / sed bene dicit ꝙ si fiat per epistolā promittens non obligatur nec cōpelli potest ad soluendū ratio quia non obligatur quis ex pollicitatione nisi quando pollicitatio est facta in honorē publicū uel quādo est uestita rei principio. l. j. §. j. & §. cepisse. ff. de polli. ista sūt uerba formalia moderñ papieñ. & fuit ista solutio Bar. & glo. in. d. l. Charidemus. Si Doc. uolunt ꝙ in tex. l. Charidemus nō dicatur ꝙ pollicitatio nō possit fieri ꝑ absentē ergo inductio mea falsa. Ad hoc arg. ego rñ. primo ꝙ prefati Doc. in sua solutione presupponūt fatētur & tenent ꝙ pollicitatio possit fieri per epistolā patet euidentissime ex eorū uerbis supra per me formaliter relatis ibi lex nō dicit ꝙ pollicitatio nō possit fieri per epistolā si hoc est uerū ꝙ pollicitatio possit fieri per epistolā ergo clare apparet ꝙ primus casus siue prima intelligentia Do. est euidenter falsa in quantū in dicta intelligentia sua uolunt ꝙ necessario adesse pollicitatiōis reqratur ꝙ ꝓmissio fiat ab absēte citra tñ nunciū uel epistolā. Secūdo rñ. ꝙ solutio data per Do. ad illū tex. in. l. Charidemus alia ratione nō potest esse bona uidelicet quia non habemus ꝙ dū queritur de uno dubio semp intelligendū est ꝙ omni alio respectu habilitas concurrat. l. q in testamēto in prin. cū ibi notatis. ff. de testa. sed in casu. d. l. Charidemus solū queritur a iuris cōsulto utrum pollicitatio fieri possit per epistolā patet ex se iuncta. l. j. §. j. ff. de polli. ergo intelligendum est ꝙ omni alio respectu habilitas cōcurrat si habilitas concurrit oī alio respectu ergo necessario dicendū est ꝙ pollicitatio de qua in. d. l. Charidemus esset facta ob honorem publicū si erat facta ob honorem publicū & nō ualet ergo sequitur ꝙ solum nō ualet ex eo quia pollicitatio est facta ab absente & sic appatet ꝙ solutio Doc. nullo modo potest esse bona ad illū tex. uel saltē nullo modo tollit obiectū a me factū contra primū casū Doc. & sic inductio mea remanet defensata.

Secūdo principaliter ꝙ dicta prima intelligentia siue primus casus positus supra a Doc. non uideatur bonus ergo sic lex abhorret ꝙ aliquid plene & quoad effectū acquiratur alicui penitꝰ ignoranti & nullo modo consentiēti tex. est cū ibi. no. in. l. si qs ita. ff. de cond. insti. & ibi Bar. & glo ubi ꝓbatur ꝙ licet legatū recta uia trāseat in legatariū a morte testatoris. l. a titio. ff. de furtis. l. cū pater. §. surdo. ff. de. le. ij. scribentes late i. l. stichū. ff. de. le. i. tñ ad hoc ut legatarius possit consequi legatū plene & quoad effectū requiritur necessario ut legatū sciat & acceptet. d. l. si quis cū no. si lex hoc abhorret & clarū est ꝙ secundū primā intelligētiā siue primū casum Do. obligatio q̄ nasceretur ex pollicitatione acqreretur plene & etiā quoad effectū penitus ignorāti & nullo modo consentiēti patet qa Doc. remouēt ex parte eiꝰ cui ꝓmittitur oēm sciētiā & oēm cōsensū ergo dicēdū ē ꝙ lex abhorreat dictū primū casū & sic per cōsequēs ꝙ. d. intelligētia siue. d. primꝰ casus Doc. nō sit bonꝰ. Hoc argumēto stāte. Pro ulteriori indagatione materie nostre arguo primo cōtra hoc meū argumentū hoc modo Doc. nō negāt qn in casu nr̄o sit necessaria notitia eius cui ꝓmittitur imo admittūt & uolūt ꝙ interueniat notitia et acceptatio dūmō notitia interueniat aliūde q̄ ꝑ nūciū uel epistolā patet ex uerbis ipsoꝝ Do. dū solū dicūt ꝙ ibi est pollicitatio ubi promissio fit absenti citra tñ nūciū uel epistolā / et nō excludunt notitiā nec acceptationē et rō in qua se fundāt Do. est qa notitia q̄ interuenit aliūde q̄ ꝑ nūciū uel epistolā non inducit pactū hoc exp̄sse tenēt glo. Bar. et alii in. l. Cōsensu. ff de acti. et obl. l. i. ff. de de cōtrah. ēpti. l. absēti. ff de don. si do. nō negāt imo uolūt ꝙ in casu nr̄o interueniat notitia et acceptatio ergo argumētū

supra proxime factũ corruit et per consequens non tollit. d. primam intelligentiam siue dictũ primum casum doctorum. Ad hoc argumẽtũ respõ. primo ꝙ ista non est mens doctorum patet ex inspectione uerborũ modernorũ papiẽñ qui euidentissime excludunt omnem notitiam uel saltem omnem acceptationẽ in casu nostro ex parte eius cui promittitur patet ex secundo tertio quarto quinto casibus doctorũ supra in principio conclusionis per me relatis in quibꝰ omnibus aperte excluditur acceptatio patet expressissime ex uerbis Bal. in Rub. C. de. Do. ꝑmi. ubi dicit ꝙ pollicitatio non est pactum sed pars eius qa in pollicitatiõe interuenit solꝰ cõsensꝰ ꝓmissoris sine receptiõe siue acceptatiõe. Secundo respond. ꝙ in donatione undecunꝗ perueniat notitia perinde est ac si perueniret per nuncium uel epistolam. Probatur ex no. per scribentes in preall. l. consensu. ff. de actio & obli. l. absenti. ff. de Don. si hoc est uerum ergo cum pollicitatio fiat ex causa donationis. l. i. §. cepisse in uerbo liberalitate & l. ex pollicitatione in uer. liberalitati & in uer. Donatorem & in. l. imperatores in uer. Donationibus. ff. de polli. dicendũ est ꝙ undecunꝗ interueniat notitia perinde sit ac si interueniret per epistolam & sic induceretur pactum.

Tertio & magis fundamentaliter respõdeo ꝙ licet secundũ Do. in casu de quo per eos non producatur inesse pactum tamen negare nõ possunt Do. quin consensus interueniat ex utraꝗ parte uidelicet ex parte offerentis & ex parte acceptantis ad hoc ut actus possit consequi effectũ si consensus interuenit ex utraꝗ parte ergo necessario sequitur ꝙ in dicto casu non est solius offerentis promissum si non est solius offerentis promissum ergo nec pollicitatio. l. iij. sepius all. iuncta. l. j. §. dolũ cum no. ff. de dolo, & sic argumẽtum doctorum corruit. Et si tu diceres ꝙ non ualeat ista consequentia hic est consensus promittentis & acceptantis & sic duorũ ergo hic saltem iuris cõsideratione non potest dici ꝙ sit solius offerẽtis promissum & per consequens pollicitatio. Arguendo ꝙ ista consequentia non ualeat hoc modo in tex. sepius allegato in. l si quis. ff. de cond. insti. & similiũ interuenit consensus testatoris & legatarij acceptantis & sic duorum patet ex ipso tex ad litteram & tamen hoc non obstante dicimus ꝙ legatum dependet a sola testatoris uoluntate tãtum & non duorum si legatum dicitur pendere a sola uoluntate testatoris tantum & nõ duorum licet ibi sit consensus duorum ergo arguendo a simili dicamus ꝙ licet in promissiõe de qua in casu doctorum interueniat cõsensus ex parte offerentis & ex parte acceptãtis & sic duorum tamen non sit inconueniens dicere ꝓsertim cum non interueniant isti consensus ꝑ nũcium uel epistolam ꝙ actus sit actus solius offerentis tantum & non duorum & in persona offerentis tantum consistat & per consequens sit pollicitatio/licet pro executione actus etiã ille cui promittitur consentiat. Respõ. ꝙ uerũ est ꝙ nos dicimus ꝙ in casu de quo in. d. l. si qs & simi. licet interueniat consensus duorum ꝙ tamen sit actus qui dependeat a uoluntate testatoris tantum & sic unius tantum/sed dico ꝙ ratio huius est quia in casu dicte legis nec considerari nec dici potest ꝙ unꝗ̃ fuerit simul duorum consensus / ratio quia consensus legatarij producitur inesse solum in eo tempore in quo desinit esse inesse cõsensus testatoris patet/qa consensus legatarij producitur inesse solũ post mortem testatoris quo tempore consensus testatoris desinit eẽ inesse. c. si gratiose de rescripti. in. vj. l. iiij. ff. loc. l. fi. ff. cõia pred. Bar. late in l. Centesimus. §. fi. ff. de uer. obli. si hoc est uerum ergo non est mirum cum nunꝗ̃ fuerint simul isti consensus si lex non considerat actum de quo in dicta. l. si quis & simi. tanꝗ̃ actũ duorum sed potius unius tantum uidelicet testatoris arg. l. queritur. ff. de adopti.

Sed ista ratio nõ militat in casu nostro imo est penitus diuersa ergo non est arguendũ de uno casu ad alium uulga. l. papinianus. ff. de mino. ꝙ sit diuersa ratio patet quia in casu nostro cõsensus offerentis & acceptantis reperiuntur aliquando uno & eodem tempore simul licet etiã diuersis temporibus interueniant ut ex se patet/ergo non est mirum si actus de quo in casu nostro dicitur & consideratur tanꝗ̃ actus duorum faciunt optime in argumentum ad corroborationem predictorũ tex. in. l. j. §. sed ego. ff Qr iussu. l. si quis michi. §. fi. ff. de acqui. here. l. iiij. ff. de manu uin. paulus de cast. late in. l. absenti. ff. de Dona. & sic ex his uidetur sublata oppositio facta contra responsionem meam

Secundo non obstat fundamẽto supra per me firmato in quo habeo ꝙ obligatio non acquiritur quo ad effectum penitus ignorari Do. Bar. in. l. Illud. C. de sacro san. ecclesijs ubi uult ꝙ si ego existens in Camera dicam/promitto cẽtũ pauperibus christi ꝙ talis ꝓmissio ualeat

iure uoti et pollicitationis/quia rñ. ꝙ illa do. Bar. est falsa eo quia est contra tex. in. l. Charidemus supra sepius all. stante littera negatiua. Secundo rñ. ꝙ saltem est dubia/quia cōtra eam tenet glo. expresse in. d. l. illud tertio dico ꝙ procedit in terminis suis si est uera videlicet in uoto & ratio differentie inter terminos Bar. & terminos nostros potest esse illa que assignatur a tex. in. l. sunt persone. ff. de relig. & sumpti funer. videlicet ꝙ illa est summa ratio que pro religione facit quarto respōdeo ꝙ ex quo dicta promissio fuit facta amore dei ꝙ dei presentia & cognitio que est vbiꝙ supplet & operatur vt actus ualeat prout in simili tenet expresse. d. abbas in proemio gregoriano ultimo & forte uerius dic ꝙ iure speciali lex tollerat ꝙ obligatio que nascitur ex promissione facta deo & reip. acquiratur quoad effectum ignorāti & nō consentienti patet quia lex sciuit ꝙ deus non consentit eo consensu qui consideratur a iure nec resp. consentit quia est res imaginaria & tñ uoluit dictam obligationem acquiri deo & reip. to. ti. ff. de polli.

Tertio principaliter cōtra dictam primam intelligentiam siue primum casum do. arguo de regula auctẽ. Multo magis. C. de episcopis & cleri. vbi habetur ꝙ si de quo magis videtur inesse & non inest ergo nec & de quo minus hoc modo inducendo. Clarū est ꝙ magis videtur inesse ꝙ si ego dono priuato centum simpliciter & ex mera liberalitate/ prout requiritur in uera donatione ista ce..tum acquirantur priuato ignoranti q̄ qñ ego pollicear ex causa prout requiritur in pollicitatione. l. j. §. j. in ver. decernendū cū simi. ff. de. polli. sed istud nō inest in donatione. l. absenti cum ma. supra sepius all. ergo multo minus debet inesse in pollicitatiōe

Expedito igitur primo casu siue prima intelligētia do. Venio ad alios casus supra ꝑ me relatos in principio conclusiōis & dico ꝙ etiā minꝰ videntur ueri alij casus do. inquantum uolunt ꝙ si fiat promissio presenti qui dicat ꝙ non acceptat nec recusat producatur inesse pollicitatio. Item si fiat promissio titulo oneroso & his similibus/& ꝙ hi casus non uideantur ueri arguo primo sic. Non est dicēdum ꝙ lex que adinuenit pollicitationē & de ea fecit vnum titulum specialem ꝙ uoluerit ꝙ dicta pollicitatio nullius esset momēti uel effectus/ patet primo quia natura & lex nil frustra operātur. l. si. C. de donatio. l. que extrinsecus. j. eo probatur secūdo aperte in. l. De pollicitatiōibus & to. ti ff. de poll. sed si promissiones de quibus per doctores essent pollicitationes certe tales pollicitationes essent sine effectu patebit ex infra dicendis ergo non est dicendū ꝙ lex loquens de pollicitationibus uoluerit loqui de promissionibus de q̄bus per doctores. Qꝫ tales pollicitationes essent sine effectu/probo arguēdo a sufficienti partiū enumeratione hoc modo/& pono casum ꝙ quis promittat presenti qui dicat ꝙ non acceptat nec recusat prout ponunt Do. Et tunc sic.

Aut Do. uolunt ꝙ promissio de quā in presupposito sit pollicitatio ante acceptionem vel recusationem tacitā vel expressam partis presentis ꝑut oino vidētur uelle & tūc dico ꝙ clarū ē ꝙ si ista ꝑmissio esset pollicitatio talis pollicitatio esset sine effectu & ratio est quia ista ꝑmissio anteq̄ acceptetur vel recusetur vt ex se patet est in suspenso & quod est in suspenso est sine effectu. l. fi. ff. cōia prediorū. l. si tibi homo. §. cū seruus. ff de le. j. & patet ex se. Aut Do. uolunt ꝙ talis promissio sit pollicitatio postq̄ fuerit acceptata a parte & tunc etiā dico ꝙ hoc est impossibile & ratio est quia statim interueniēte acceptatione talis promissio trāsit in pactū. l. j. ff. de pac. cū simi. et est de mente ipsorū met doctorū hic. Aut do. uolunt ꝙ talis promissio sit pollicitatio postq̄ fuerit recusata a parte/et tunc etiam dico hoc esse impossibile ratio quia interueniente recusatione talis promissio euanescit itaꝙ nūq̄ uidetur fuisse inesse. l. q sic. ff. de solu. l. si tibi homo. §. cū seruus. ff. de le. j. et est de mente ipsorum met scribentium et sic ex his patet ꝙ nullus casus positus a Doc. potest esse uerus uel bonus.

Ostendo ex alio euidentissime ꝙ predicti casus non sint ueri hoc modo clarum est ꝙ si casus supra positi per doctores essent ueri sequeretur arguendo a simili ꝙ si ego dicerē tibi presenti ego uēdo tibi meum equum pro. X. ꝙ anteq̄ tu responderes et ego emo ꝙ primo inter nos esset factus et in esse productus unus contractus diuersus ab emptione et uēditione/ et postq̄ tu dixisses ego emo tunc esset factus et inesse productus/cōtractus emptionis et uēditionis patet/quia do. uolūt ꝙ si ego dico ꝑmitto tibi. X. āteq̄ tu acceptes ꝑducitur in esse pollicitatio et postq̄ tu acceptaueris ꝑducatur in

esse alius diuersus contractus puta pactũ: sed in emptione & venditione est falsum: ꝙ ãte cõsensum emptoris producatur inesse vnus contractus: & post consensum alius: puta emptio: ergo similiter debemus dicere falsum esse quod tenetur a doctoribus super predictis casibus.

Eodem modo Rñ. ad alios casus consideratos a Do. in hac materia/ quia autin eis non apparebit / ex parte eius cui promittitur consensus verus/ vel præsumptus: & tunc tales promissiones erunt in suspenso: vt supra ostensum est: & ex se patet: aut apparebit cõsensus & producetur in esse pactum: aut apparebit dissensus: & promissio euanescet/ & sic in nullo casu cõsiderato a Do. erit dare pollicitationẽ saltem effectualem & de iure considerabilem.

Vera igitur intelligẽtia & declaratio pollicitationis est iudicio meo: ꝙ tunc dicatur & producatur in esse pollicitatio quando fit promissio reip. quia in tali casu reperitur solius offerentis promissum.

Pro declaratione huius noue intelligentie. Primo pro ea ipsa intelligentia arguo hoc modo. Respubli. non potest consentire nec dissentire. l. j. ff. de lib. vniue. l. Sed si ex dolo §. j. ff. de Dolo cũ simi. Bar. expresse in. l. Aut facta. §. li. ff. de pen. si resp. non potest nec cõsentire nec dissentire: ergo necessario sequitur/ ꝙ in promissione facta reip. reperitur solius offerentis promissum si reperitur solius offerẽtis promissum. ergo necessario ex promissiõe facta reip. producitur in esse pollicitatio. l. iij. ff. de polli. vincta. l. j. §. Dolum. ff. de Dolo

Secundo contra eam ipsam intelligentiam: arguo sic. Aut tu vis ꝙ ꝓmissio fiat reip. per absentem citra nuncium uel epistolã: & tunc ego dico ꝙ talis promissio non valebit nec poterit esse pollicitatio saltem effectualis de qua loquitur: to. ti. ff. de polli. patet clare arguendo etiã a fortiori ex tex. in. l. Charidemus. ff. de polli. secundum litteram negatiuã qui uult ꝙ pollicitatio non possit fieri per absentem.

Aut tu vis ꝙ promissio fiat reip. ab absente ꝑ nuncium vel epistolam: & tũc etiam dico ꝙ talis promissio nullo modo valebit: nec poterit esse pollicitatio probatur primo ex tex. in. d. l. Charidemus stante littera negatiua. Secundo patet: quia vel statim talis promissio accepta epistola vel nuncio trãsibit in pactũ: puta si regentes remp. consentient vel euanescet puta si dissentient vel erit in suspenso: puta si delibera uerint: & sic nullo modo talis promissio poterit esse pollicitatio saltem effectualis.

Aut tu vis ꝙ promissio fiat reip. per presentẽ & tunc etiam dico eadem ratione ꝙ talis promissio nullo modo poterit esse pollicitatio: patet: ꝗa si promittitur aliqd per ꝑsentẽ ꝙ sit vtile reip. regentes remp. qui presentes sunt si nõ consentiant: expresse presumentur saltem tacite consentire. l. Qui patitur. l. si remunerandi. §. si passus. ff. mand. & tũc talis promissio trãsibit in pactum iuribus supra all. iunctis. no. per Do. in. Rub. nostra. Si vero; promittitur aliquid ꝙ non sit vtile reip. & tũc clarum est vel ꝙ pręsidentes tacebunt deliberando: & tunc actus erit in suspenso vel acceptabunt: & tunc actus transibit in pactum: vel recusabunt tacite vel expresse & actus euanescet iuribus: supra in precedẽti cõclusione alle. & sic nullo modo erit pollicitatio saltem effectualis vel a iure cõsiderata.

Et sic arguendo a sufficienti partium enumeratione/ aperte apparet ꝙ promissio etiam facta reip. nullo modo potest esse pollicitatio.

Pro clariori responsione ad hoc argumentum: ego respondebo ad quolibet membrum argumenti particulariter: et primo quantum ad primum membrum/ in quo habetur: ꝙ si promissio fiat reip. per absentem citra nunciũ vel epistolam/ ꝙ talis promissio nõ potest valere/ tãꝗ pollicitatio respõ. breuiter ꝙ ego non fundo intelligentiam meã in hoc ꝙ promissio fiat reip. citra nuncium vel epistolam/ ideo super hoc vlterius non insisto.

Venio ad secundum membrũ in quo habetur ꝙ si ego promitto per epistolam uel per nũciũ aliquid reip. ꝙ talis promissio etiam casu quo valeret nõ potest dici pollicitatio prout supra in argumento deductum est.

Et pro clariori respõsione ad dictum membrũ presuppono / ꝙ quis potest dupliciter gerere actum cum repu. Primo modo potest quis gerere actum cum syndico vel seruo vel presidentibus reipub. contemplatione ipsius republi.

tex. est in. l. j. §. quibus ibi per quem tanq̄ etcē.
ff. ꝙ quisq̄ vni. no. tex. est in. l. Ciuitas cū ma.
ff. si cer. pe. Do. in. l. stipulatio ista. §. si stipuler
ff. de uer. obli. Secundo modo potest quis gere
re actum non cum syndico uel seruo/ uel presi-
dentibus reip. sed cum ipsa rep. met/ probatur
ex tex. in. l. j. in prin. & in. §. cepisse in uerb. rei-
pu. & to. ti. ff. de poll. l. municipio. ff. vt in poss.
& ibi gloss. in verb. ipsis leg. facit tex. in. l. mor
tuo. ff. de fideius. insti. de stipula. ser. in princi-
pio iuncto. §. j. & ibi Do. l. eum qui. §. si actori
ff. de constitu. pec. Do. late in. l. stipulatio ista.
§. si stipuler. ff. de ver. obli. Bar. in l usus fruct⁹
ff. de stipulatio. ser. facit optime tex. in. l. impe-
ratores. ff. de polli. ubi probatur ꝙ quādo quis
pollicetur reipub. querendum est an dicta pol
licitatio sit utilis reipu. nec ne/ ex quo datur in
telligi ꝙ qui pollicetur contrahit cum ipsamet
rep. non cum regentibus reip. patet quia si con
traheret cum regentibus postq̄ actus esset per
fectus: non esset amplius querendum an actus
ille esset utilis reip. uel non sed qualiscunq̄ es-
set seruandus esset per pre all. l. Ciuitas cū ma.
ff. si cer. pet. His sic presuppositis rñ. ꝙ si tu uis
presupponere ꝙ ego scribam epistolā vel mit-
tam nūcium & aliquid promittam syndico uel
regentibus remp. contemplatione ipsius reip.
& ipsi consentiant ꝙ tunc clarum est ꝙ promis
sio mea non poterit esse pollicitatio patet cla-
rissime quia in isto casu non erit consensus so-
lius offerentis tantum/ sed utriusq̄ partis uide
licet consensus meus & consensus regentium
remp. & sic erit pactum. l. i. ff. de pactis cū simi.
sepius all. Aut tu uis presupponere ꝙ ego scri-
bam epistolam vel mittam nuncium directum
reip. & promittam ipsi reipu. aliquid ex causa/
puta dicendo promitto tibi reip. romane etcē/
& tunc ego dico ꝙ licet ipsa epistola perueniat
ad manus syndici uel alias regentium remp. &
ipsi expresse consentiāt promissioni mee facte
reip. tamen potest dici ꝙ promissio mea rema
neat pollicitatio patet quia ex ista mea promis
sione facta reip. & eorum consensu siue accep-
tatione non inducitur pactū patet quia ex quo
actus gestus inter me & remp. ante consensum
presidētium erat iā perfectus & habebat sua es
sensialia requisita a iure non possumus dicere
ꝙ consentiendo dicte pollicitationi dicāt tunc
actui consentire sed potius actui auctorari que
auctoritatio non alterat actum nec eum trans-
mutat in diuersam speciem probatur ex no. p
Do. in. l. si quis mihi bona §. iussum. ff. de acq.
here. l. que dotis. ff. sol matri. Item probatur ex
emplo quia si ego emo a muliere fundum licet
interueniat consensus propinqui tamen ille cō
sensus ex quo non operatur circa productionē
inesse dicti contractus sed solum operatur cir-
ca robur et ualiditatem contractus iam produ-
cti inesse ex consensu meo & mulieris non dici-
tur consensus sed authoritas/ que non alterat
ipsum contractum nec eum transmutat in aliā
speciem contractus ut ex se patet. Idem dicim⁹
in tutore quando contraho cum pupillo idem
in iudice quando interponit decretum & simi-
lia. Si ergo consensus regentium rempu. inter-
uenit solum tanq̄ auctorizans et dans robur ac
tui iam gesto et dicta auctorizatio non alterat
actum per predicta inter me & rempublicā ex
quo non operatur circa productionem in esse
dicti act⁹ sequitur ꝙ possimus dicere ꝙ pollici
tatio mea nō transferatur propter dictum con
sensum in pactum sed ꝙ remaneat pollicitatio.
Preterea et secundo dico ꝙ posito ꝙ regentes
consentirent expresse/ ita ꝙ eorum consensus
esset verus consensus non auctoritas alia ratio
ne videtur ꝙ nō inducatur pactum nec aliquo
modo alteretur pollicitatio patet quia ex quo
presupponimus in casu nostro ꝙ promittens
non uellet contrahere cum regentibus uidetur
ꝙ si eorum consensus interueniat ꝙ idem con-
sensus nihil possit operari nec circa productio
nem pacti nec circa aliam alterationem pollici-
tationis patet ex se. & probatur exemplo quia
si ego dico ego uendo tibi ticio meum equum/
& alius tertius dicat ego emo non est dubium
ꝙ inter me et tertium non erit cōtracta emptio
ratio quia ego non consentio uēdere tertio sed
titio tantum. Et si tu diceres ꝙ eorum consen-
sus supplet consensum reip. ita ꝙ resp. ipsa vide
tur ꝑducere inesse pactū & nō ipsi regētes rñ.
ꝙ regentes non possunt supplere ita intellectū
reip ꝙ ipsa met resp. uideatur gerere actum fa
cit optime in argu. l. i. §. sufficit. ff. de admi. tu.
Do. in. l. licinnius locusta. § fi. ff. de le. ij. l. sti
pulatio ista. §. si stapuler. ff. de uer. ~~rñ. no~~. sed obli
esset necesse ꝙ actus fundaretur in ꝑsona regē
tiū & sic tūc eo casu essem⁹ extra casū ꝓpositū.
Vlterius et tertio dico ꝙ posito ꝙ interpositio
auctoritatis eundē haberet effectum quem in-
terpositio consensus/ uel talis esset consensus
qui posset inducere pactum uel alterare pol-
licitationem tamen dico ꝙ per hoc non cōfun-
ditur intellectus meus et ratio est quia posito
ꝙ in casu in quo syndicus et regentes consenti

unt promissioni mee mea promissio nõ posset
esse pollicitatio tamen poterit esse pollicitatio
si syndicus uel regentes remp. postq̃ ego misis
sem epistolam non consentirent neq̧ dissenti-
rent puta quia cognoscerẽt pollicitationem es-
se iam perfectam inter me & rẽpu. & d. pollici-
tationem esse utilem reip. & per consequẽs nõ
esse necessarium eos consentire insti. de aucto.
tu in prin. iuncto tex. in. l. ex pollicitatione in
uer. liberalitati et in uer. donatore cũ simi. Et si
ceres ꝙ est impossibile uel saltem non est de iu
re considerabile ꝙ si fiat promissio utilis reip.
presertim si fieret per presentem prout de iure
requiritur per. l. Charidemus supra sepius all.
ꝙ regentes non consentiant uel dissentiant pa
tet quia si non consentiant uel dissentiant ex-
psse. lex presumet eos tacite consentire / & sic
producetur inesse pactum. l. qui patitur. l. si re
munerandi. §. passus supra all. iuncta. l. j. ff. de
pactis. rñ. ꝙ. l. qui patitur &. l. si remunerandi
supra all. non habent locum in syndico nec in
tutore nec in regentibus remp. ratio quia gerẽ
tes rem alienam non possunt in rebus eorum/
quorum curam habent tacite consentire. Doc.
est Bar. & glo. in. l etiã. ff. de aucto. tu. Dy. &
Io. an in reg. qui tacet de reg. iu in. vi. Bar. ang.
imo in. l. gerit. ff. de acqui. here. ang. in. §. tutor
insti. de auct. tu. Si non possunt tacite consen-
tire & expresse non consentiant uel dissentiant
ut presuppositũ est ergo promissio mea rema-
net solius offerentis promissum si solius offe-
rẽtis promissum ergo & pollicitatio. l. iij. ff. de
polli. iuncta. l. i §. dolum. ff. de Dol. his eisdem
rationibus & fundamentis tollitur tertia pars
siue tertium membrũ argumenti videlicet quã
do promissio est facta a me reip. in presentia/
remp. representantium. Et sic ex his respõ. ui-
detur esse in totum sublatum argumentum su
pra deductum contra nouam intelligentiam/
per me datam.

Nec obstat huic mee solutioni Do. Inno. quã
refert & sequitur. D. abbas in. c. in genesi. in. iij
col. extra de elect. & in. c. quia propter eo ti. ubi
uolunt ꝙ uniuersitas tacite consentire possit/
quia rñ. primo ꝙ ibi illi de uniuersitate cõside-
rabantur tanq̃ singuli non tanq̃ uniuersi ita
sentit. D. abbas in. c. scriptũ. eo. ti. & in. d. c. qa
ppter. §. j. ubi dicit ꝙ interest singulorũ creare
abbatem secundum sui animi iudicium & quia
fit preiudicium cuilibet singulariter transferen
do potestatẽ suam etcetera & abbas in. c. in cau
sis eo titu. vel secundo rñ. ꝙ in illo actu de quo
per inno. illi de collegio fuerunt adhibiti vt cõ
sentirent uel dissentirent & ideo non dissenti-
endo uidẽtur tacite cõsentire hoc tenet expres-
se. d. fel. in. c. omnes extra de cõsti. tertio potes
dicere ꝙ casus specialis non est trahendus ad
consequentias. l. quod vero cũ simi. ff. de leg.

Secundo principaliter contra intellectum me-
um arguitur sic imaginarium representans se-
quitur naturã representati probatur hoc ma-
nifestissime ex dictis Bar. & aliorum in. l. vsus
fructus. ff. de sti. seruo. Do. in. l. j. §. si. ff. de acq.
poss. sed representati in casu nostro habent cõ
sensum ergo & imaginarium representans iu-
dicandum est tanq̃ habens consensum si hoc
est verum ergo omnia per te firmata sunt falsa
Ad hoc argumentum respõ. ꝙ non est verum
ꝙ representati uniuersaliter considerati habe-
ant consensum hoc clare probabo. j. in proxi-
ma sequenti conclusione.

Tertio principaliter arguitur hoc modo tu fũ
das intelligentiam tuam & exemplificas eam
solum in promissione facta reip. & rationem as
signas quia resp. consentire non potest. Tunc
sic vbicũq̧ est eadem ratio ibi idem ius esse de-
bet uul. l. illud. ff. ad. l. aquili. cum simi. sed cer-
tum est ꝙ siquis promitteret absenti furioso
dormienti hereditati bonorum posses. & simi.
promitteret non consentientibus ergo talis p
missio secundum te deberet esse pollicitatio er
go restrictio tua quatenus te restringis ad pro
missionem factam tantum reipu. non uidetur
bona ad hoc argumentum respõ. ꝙ ego nõ re-
stringo me ad pmissionẽ factã reip. ita ꝙ ego
uelim ꝙ promissio facta reipub. sola possit esse
pollicitatio ita ꝙ nulla alia promissio facta alij
q̃ reip. possit esse pollicitatio/ sed ego solum in
tendo dare casum in quo pollicitatio possit cõ-
sistere & omnes casus usq̧ in hũc diem positos
ascribentibus refutare & hoc satis est mihi pro
substentatione noui mei intellectus. Secundo
dico saluo meliori iudicio ꝙ ego credo ꝙ polli
citatio non possit fieri priuato absenti infanti
furioso hereditati bo. po. & simi. & primo mo
ueor ex. to. ti. ff. de polli. ubi nũq̃ fit mentio de
promissione facta priuato et simi. sed solum de
promissione facta reipu. quod non esset iudicio
meo si pollicitatio fieri posset priuato/ patet ex
inspectione omnium titulorum iuris ciuilis &
canonici in quibus aperte uidetur ꝙ in materia

que pôt conuenire & resp. & priuato leges & tituli fere semper loquuntur de priuato. Secūdo moueor ex his que dixi supra in .i. conclusione in secundo & tertio fundamēto principali. Tertio moueor ex dictis doc. in Rub. nostra ubi uolunt ꝙ nullus obligetur alteri ex pollicitatione ꝗ reip. ex speciali iure. Et ratio quare pollicitatio non fiat priuato & simi. forte potest esse illa quam assignant glo. & Doc. in .l. i. §. ꝙ si nemo ff. ꝙ cuiusꝗ uni. no. in alio posito. Nam ibi do. querunt que sit ratio cum alias respu. & pupillus equiparentur tamen resp. patitur uenditionem bonorum suorum & pupillus non / & reñ. ꝙ ideo resp. patitur uenditionem quia non speratur ꝙ sit mutatura statum suum secus in pupillo quia speratur effici maior sic ergo arguendo a simili dicere possumus in ꝑposito nostro / ꝙ ideo lex adinuenit pollicitationem pro rep. tantū quia non speratur ꝙ resp. sit unꝗ in eternū habitura consensum secus in absente infante dormiente furioso hereditate Bo. po. & simi. quia sperari pôt ut aliquando possint consentire & adeantur & agnoscantur. Nec huic tñ. obstat tex. in .l. cum donationis. C. de trāsa. Rub. C. de do. pro & uni. polli. & multi alij tex. ꝗ allegantur in proposito a moderñ papieñ ad probādum ꝙ pollicitatio possit fieri priuato / quia rñ. primo ꝙ uerbum pollicitatio positum in dictis iuribus exponi debet .i. promissio ex pacto nudo ita exponit glo. & sequitur Bal. et ceteri in .d. Rub. C. de do. promi. et in alijs iuribus supra all. nec talis expositio debet uideri absurda quia ut dicunt ipsi met moderni nos uidemus ꝙ iuris consulti qui cōmuniter magis proprie loquuntur ꝗ imperatores appellant ꝑmissionē id quod imperator appellat pollicitationē probatur ex .l. pe. C. de insti. et substi. iuncta .l. cum pater. §. fi. ff. de le. ij. allegatis ab ipsis moderñ in alio ꝑposito. Secūdo dico ꝙ dicta opinio modernorum confunditur ex dictis ipsorum met moderñ. papieñ hoc modo inducēdo. Clarum est ꝙ ex promissionibus siue pollicitationibus de quib⁹ in iurib⁹ ꝑ modernos all. quis obligatur priuato nō insisto in inductiōe ipsorū iuriū quia ipsa inductio euidentissime apparet ꝑ se / sed ipsi met moderni papieñ uolunt ꝙ ex pollicitatione quis non obligetur priuato patet ex uerbis eorundem met dum dicunt. Bene uerū est ꝙ ex pollicitatione quis non obligatur nisi quando polliceretur ciuitati et similibus ut in Rub. nostra per eos / si ergo secundum ipsos ex pollicitatione quis non obligatur priuato et iura per eos allegata loquuntur in pollicitatione facta priuato et ex tali pollicitatiōe promittēs obligatur priuato ergo necessario dicendū est ꝙ uerbum pollicitatio exponi debeat .i. promissio quia ex pollicitatione secundum ipsos modernos promittens non obligatur cuius cōtrarium determinant illa iura.

Vltimo non obstat si quis diceret tu restringis per tuum nouum intellectum pollicitationē ad promissionem factam reip. et dicis esse nouum intellectum et nouam intelligentiam et tamen ex dictis moderñ papieñ apparet ꝙ fuerunt alij ante te qui tenuerunt hūc intellectum et sic apparet ꝙ intellectus nō est nouus / quia reñ. ꝙ uerum est ꝙ fuerunt aliqui qui dixerunt ꝙ pollicitatio sit reip. et simi. tantum sed tamen non cognouerunt neꝗ dixerunt rationem ueram quare pollicitatio fiat reip. et quo modo possit consistere pollicitatio in promissiōe facta reip. sed dixerunt tantum ꝙ promissio facta reipu. ideo sit pollicitatio quia facta reip. et ꝑmissio facta priuato ideo sit pactū quia facta priuato quod est de directo cōtra tex. in .l. iij. ff. de poll. qui expresse ponit aliam differentiam inter pactū et pollicitationem. Preterea secundum intelligentiam illorum doctorum sequeretur ꝙ si respu. posset consentire ut tenēt cōmuniter doctores omnes ꝙ adhuc promissio facta reip. esset pollicitatio ratio quia facta reipu. et tamen hoc est falsum quia in .d. promissione esset duorū consensus et e cōtra si quis ꝑmitteret priuato ignoranti esset pactum ratio quia promissio est facta priuato ꝙ est falsum ut ex se patet ergo clare dicendum est ꝙ intelligētia Do. relatoꝝ a modernis papieñ nō sit aliquo modo bona. Ego uero fundamentaliter declaro et teneo ꝙ promissio facta reip. sit pollicitatio ex eo quia in ea reperitur solius offerentis promissum / et quo modo hoc procedat nouiter deduco et declaro ex quo apparet ꝙ intelligentia mea est noua et a nemine unꝗ in medium adducta.

Con. iij.

Non uidetur usꝗ ad hec tempora intellectum perscribentes quod dicitur de iure ꝙ populus non consentit.

Con. iiii.

Enitar ego dare nouum intellectū et forte substentabilem.

Glos et Do. in plurisbus locis tenēt ꝙ totus po

pulus omnino consentire possit & consentiat licet non facile. Hoc tenet glo. expresse in. l. metum. §. animaduertendum. ff. q me causa hoc tenet in. l. municipio. ff. ut in poss. leg. in. l. ii. §. deniq quia difficile. ff. de orig. iu. in. l. unica. ff. de lib. uniuer. Glo. Bar. et mod. in. l. i. §. fi. ff. de acqui. poss. Et sic ex his apparet q secundū do. totus populus pōt consentire et consentit licet cūm difficultate.

Q: iste intellectus non uideatur uerus probabo ex multis et pro clariori demonstratione ponam primo intellectum meum pro corroboratione cuius adducam ea iura & rationes ex quibus etiam apparere poterit intellectum doctorum non esse uerum.

Intellectus igitur meus sit q nullo modo totus populus saltem iuris consideratione consentire possit nec consentiat.

Q: iste intellectus meus sit uerus siue popul⁹ sit persona representata siue non ut declarat et late examinat Bar. in. l. Aut facta. § fi. ff. de penis mod. papień. in. l. j. §. fi. ff. de acqui. poss. & alii innumerabiles Do. in uariis locis pbo primo per tex. in. l. potuit. C. de iu. deli. Hoc modo inducendo. Clarum est q si hereditas deferretur de iure ciui, ciuitati pro ut de iure deferri potest. l. hereditatis. C. de heredi. institu. secundum Docto. omnes ista hereditas posset adiri a regentibus siue a maiori parte ciuitatis & ipsa aditio ualeret & teneret absq aliquo alio cōsensu totius ciuitatis. l. Aliud. §. refertur. ff. de regu. iu. l. Quod maior. ff. de muni.
Si hoc est uerum ergo clare apparet q lex nullo modo considerat consensum totius ciuitatis patet quia si lex in aliquo casu consideraret consensum totius ciuitatis consideraret et requireret ipsum consensum in aditione hereditatis & non esset contenta consensu regentiū uel maioris partis ciuitatis patet quia ex. d. l. potuit probatur q quis lex dederit tutori liberā & plenā administrationē omniū bonorū & persone pupilli/ tamen lex non est contenta solo consensu tutoris in aditiōe hereditatis/ sed reqrit cōsensum pupilli si pupillus aliquo modo potest cōsentire sic in simili dicendū est q lex non fuisset contenta in casu nostro consensu regentiū siue maioris partis ciuitatis sed requisiuisset cōsensum totius ciuitatis si ipsa ciuitas potuisset aliquo modo consentire sed istud non fit ergo clare dicendū est q tota ciuitas nullo modo possit consentire. Et si tu diceres q ideo lex nō requirit consensum totius ciuitatis in casu. l. potuit/ quia tota ciuitas non pōt facile consentire non ideo quia non possit cōsentire. Rń. q ista ratio non est bona & probatur/ quia si ista ratio esset bona sequeretur q in casu. l. metū. §. animaduertendum supra alle. & in multis alijs casibus adductis a Doc. non requireretur consensus totius ciuitatis patet quia in omni casu est illa difficultas de qua per Do. & tamen secundū Do. l. ex non obstante dicta difficultate non est cōtenta in. l. metum & simi. consensu regentiū uel maioris partis ciuitatis tantum sed uult cōsensum totius populi ergo & in casu nostro debebat requiri consensus totius ciuitatis nō obstāte difficultate. Et si tu diceres q in iurib⁹ adductis per Docto. de facto contigit q tota ciuitas consensit/ non autem requisitus fuit consensus totius ciuitatis a iure reń. q in casib⁹ adductis per Doc. nullo modo narratur factum sed ponitur regula patet ex inspectione iurium alle. a doctoribus.
Secundo arguo illud q raro uel non facile euenit contemnitur & non habetur in consideratione a iure uulg. l. nam ad ea cum simi. ff. de. leg sed cōsensus populi raro uel saltē nō facile euenit. l. Itē si unus. §. principaliter. ff. de arbi. facit optime. c. j. extra de his que fiunt a maiori parte cap. & fatentur ipsimet Do. ergo dicendū est q cōsensus totius populi cōtēnatur & non habeatur in cōsideratione a iure si cōsensus toti⁹ populi cōtēnitur & nō habetur in cōsideratiōe a iure ergo cōclusio mea erit uera & p cōsequēs cōclusio Doc. falsa in quantū uolūt q licet non facile habeatur cōsensus totius populi tamē totus populus cōsentiat & eius cōsensus consideretur a iure. Nec obstat si quis diceret q lex cōsiderat aliquādo casum qui de raro & nō facile euenit. l. sed. & si. § si pater. ff. de iudi. l. antiqui ff. si pars here. pe. cū simi. adductis per glo. & Bar. in. d. l. nā ad ea. Si lex cōsiderat aliquando casum qui de raro & nō facile euenit ergo dicamus q lex consideret consensum totius populi ex quo habemus multos tex. ex quibus probatur q populus consentit & lex uidetur habere in cōsideratione eius cōsensum prout habem⁹ tex. cū cōcordātibus in. l. metū. ff. q me causa si lex cōsiderat cōsensum toti⁹ populi ergo argumētatio & cōclusio tua falsa/ quia reń. & primo inquātū dicitur q lex qńq cōsiderat casū q de raro & nō facile euenit admitto inquantū dici-

tur lex considerat consensum populi ego nego & dico q licet lex consideret aliqn casum de raro euenientem tamen nullo modo considerat consensum totius populi & q hoc sit uerũ ostẽdo hoc modo.

Clarum est q si lex consideraret cõsensum populi lex non constituisset q maior pars populi consentiret pro populo ratio quia lex nil frustra agit. l. ait pretor cum ibi. no. ff. de iu. iu. nec inducit dispositiones superfluo. l. Dominus testamento. ff. de condi. indebi. l. i. §. dixerit aliquis. ff. de pub. sed lex constituit q maior pars populi consentiat pro populo uul. l. Qz maior cũ simi. ff. ad munici. ergo apparet q lex nõ cõsiderat consensum populi / & si tu replicãdo diceres q lex non constituit q maior pars populi consentiat ex eo quia non consideret consensum populi sed ex eo constituit quia populus cum difficultate consentit si cõstituit ex eo qa cum difficultate consentit ergo reñ. tua supra proxime facta non est bona. Reñ. & pro respõsione arguo sic. Aut scribentes uolunt q ppter difficultatem lex ita transtulerit consensum totius populi in maiorẽ partem populi q lex nullo modo amplius consideret consensum totius populi & tunc dico q ego habeo intentum patet ex se.

Aut scribentes uolunt q licet propter difficultatem lex transtulerit consensum totius populi in maiorem partem populi & tamẽ dictus cõsensus remaneat etiam apud populũ prout in simili uult glo. in. §. q principi in uer. concesserit insti. de iu. na. gen. & ciui. ubi doctores & dictus consensus totius populi interueniat presertim in aliqubus casibus in quibus non sufficiat consensus maioris partis & tũc etiam dico q istud est etiam iudicio meo falsum et ostẽdo ratione hoc modo.

Clarũ est q uidetur rationabile q si aliquo casu esset requirendus consensus ~~[illegible]~~ totius populi ita q consensus maioris partis non sufficeret talis consensus esset requirendus & deberet interuenire in rebus grauibus & arduis & his que possunt tantum expediri a populo & in his q̃ proprie resident apud ipsum populum tantũ prout est secundum Bar. in. l. Aut facta. §. fi. ff. de pen. facere statuta dare iurisdictionẽ imponere collectas alienare res populi adire hereditatem & simili. Item adimplere cõdictiones & delinquere facit. l. i. §. sed & si quis. ff. de car. edi. c. ubi periculũ extra de elect. sed ego habeo q in explicandis huiusemodi rebus grauissimis nõ requiritur nec consideratur a iure consensus totius populi sed sufficit consensus maioris partis tantum Bar. expresse in. l. omnes populi. in vi. q. prime. q. principalis Bar. & scribẽtes in. l. aut facta. l. municipibus supra alle. ergo dicendum est audacter q multo minus requiratur & consideretur consensus totius populi in rebus uilissimis si ergo non consideratur cõsensus totius populi in grauibus & multo minus in uilibus negocijs ergo sequitur q erit uerum dicere q nullo casu requiratur nec cõsideratur a iure consensus totius populi & q ita sit translatus in maiorem partem populi q amplius ipse non consideratur & sic per hec uidetur sublatũ obiectum de quo supra.

Et si tu diceres q licet uerum sit q nullo casu cõsideretur a iure cõsensus totius populi tanq̃ necessarius adesse actus tamẽ si interueniat ex se lex considerat eum. l. non ambigitur & ibi ãgelus. ff. de leg. Rñ. q hoc non est uerũ nec aliquo modo procedere põt ex quo iam lex concessit & transtulit totum consensum & auctoritatem totius populi in maiorem partem populi & p hac responsione facit primo q no. glo. in. §. multis in uerbo transitum insti. de libertinis et no. in. c. cum ordinem extra de rescriptis. Secundo et magis fundamentaliter q consensus de quo in proposito modo non cõsideretur a iure probo arguendo ex tex. in. l. Paulus alias per procuratorẽ ff. de acqui. here. ubi probatur q ego non possum adire hereditatem per procuratorem et ratio est quia statim ex quo ego mando ut adeatur hereditas producitur inesse aditio / et sic nihil restat agendum per procuratorem et si fieret non attenderetur nec consideraretur quantum ad ualiditatem actus. d. l. paulus / sic arguendo a simili dicendum est eodem modo in proposito q populus consentire non possit et ratio sit quia statim quando due partes consenserũt dicitur productus inesse actus saltem quantum ad id q explicandum est per ipsas duas partes si est productus inesse actus per consensum duarum partium populi ergo nil restat agendum per reliquam partem populi ergo si fiat aliquid per dictam reliquam partem non habetur in cõsideratione a iure. d. l. paulus quãtum ad ualiditatem decreti / licet alios effectus posset pducere. Facit optime tex. in. l. pe. ff. de

fideiuss. ubi probatur q lex non consideratcasum cuius euētus nil operatur sed clarum est q si totus populus consentiret nil operaretur dictus cōsensus circa actum alias legittime factū ex quo due partes idem possunt ergo est dicendum q lex non consideret consensum totius populi & ista sufficiant ad tollendum fundamentum supra factum. Nec obstat. l. non ambigitur supra all. quia respon. secundum magis cōmunem opinionem uel q populus non potest facere legem generalem & si faceret nō seruaretur uel q quequid facit popul9 facit auctoritate sibi de nouo concessa a principe iste sunt solutiones Do. in. d. l. nō ambigitur & in. §. q principi insti. de iu. na. gen. & ciui.

Quarto principaliter arguo sic lex reputat inconueniens ut pauci quandoq non tam de ratione q̄ de propria uoluntate ordinationes maioris partis impediant tex. est ad litteram in. c. j. extra de his que sunt a maio. par. cap. Sed clarum est q si nos diceremus q lex consideraret in actibus faciendis consensum totius populi sequeretur q pauci quandoq uel etiā unus nō tam de ratione q̄ de propria uoluntate impediret ordinationes maioris partis ergo ne sequatur istud absurdum dicendū est q lex nullo modo consideret consensum totius populi.

Quinto principaliter adduco omnia iura adducta in proposito per Do. uidelicet. l. sed si dolo. §. sed an in municipes. ff. de dolo ibi quid enim municipes dolo facere possunt tex. in. l. j. §. ff. ff. de acqui. po. ibi quia uniuersi consentire nō possunt. l. unicam. ff. de lib. uni. ibi mouet. n. q consentire non possunt cum alijs similibus infinitis.

Sexto principaliter adduco q nos uidemus q infantes furiosi mente capti & absentes sunt de populo & tamen consentire non possunt Bar. late in. l. Aut facta. §. fi. ff. pe penis ergo necessario dicendum est q populus consentire non possit.

Non obstat modo primo principaliter tex. in §. fi. in auctē. de desen. ciui. ibi nullo reluctāte etcet. q2 rñ. q ille tex. non loquitur de toto populo sed loquitur de ciuib9 qui sunt apti ad officium defensoris ciuitatis patet ex dicto textu in quorum preiudicium tanq̄ singulorum redundabat reformatio de qua in dicto tex. quia singuli ciues debebant admitti uel non admitti secundum ordinem circuli ad illud officium si illa reformatio redundabat in preiudiciū singulorum ergo ille tex. nihil obstat cum in iure maxima sit differentia an aliquid fiat ab uno collegio tanq̄ ab uniuersis uel tanq̄ a singulis.

Secundo non obstat tex. in. l. humanum. C. de leg. quia rñ. q ille tex. solū procedit in casu suo uidelicet quando lex requirit consensum per uiam consilij istam solutionem tenet Bal. in. d. l. humanum sequitur & tenet expresse. D. fel. in c. cū omnes de consti. & ratio decisionis potest esse quia in casu d. l. humanum nō potest sequi absurdum de quo in. c. j. extra de his que fui. a maio. par. ca. quia princeps non arctatur sequi consilium omnium sed potest sequi consilium unius & etiam nullius si uult. Vltimo dic q ille tex. non loquitur in populo sed in collegio consiliariorum.

Vltimo non obstat tex. in. l. metū. §. animaduertendum cum similibus supra alle. quia rñ. Primo q lex metum debet intelligi secundum dispositionem l. sed si ex dolo. Et. l. j. §. fi. ff. de acqui. po. intelligenda est q loquatur de retinēda non autem de acquirenda pos. que retineri potest sine consensu. l. si is qui. ff. de acqui. pos. cum simi. Secundo q. d. lex cum suis similibus in quibus dicitur per populum fieri uel acquiri intelligitur per regētes res populi siue sit maior pars populi siue un9 siue plures iuxta. l. nulli. ff. q cum uni. no. & ita tenet Bar. in. d. l. aut facta. §. fi. ff. de pēis & multi alii in locis preallegatis. Et si tu diceres q glo. & Do. supra all. dederunt istam eandem solutionem ad dictos tex. et sic conclusio tua non est noua. Rñ. q preall. glo & Do. recesserūt ab ista solutione patet inspiciendo dicta glo. & Do. & presertim glo. in d. §. animaduertendum que primo dixit q intelligendum erat q in. d. §. maior pars uniuersitatis fecerit non tota postea in fi. dicit glo. uel uerius puto q uniuersitas etcet. & glo. in. l. j. §. municipes. ff. de acqui. poss. ex eo q dum tex. dicit q municipes consentire non possunt opponit de. l. humanum. C. de. leg. ubi est tex. clarus q oēs homines adhibiti ad actum de quo in. d. l. humanū consentiant & pro solutione dicit q tex. d. §. fi. debet exponi non facile ex quo colligitur q glo. uolunt q oēs de populo cōsentiāt & possint cōsentire & ei9 cōsensus attēdatur licet nō facile dict9 cōsensus possit interuenire.

Et si tu adhuc instares & diceres ꝙ dū Do. uolunt in. l. metū. §. admittendum. l. sed si ex dolo §. i. & l. i. ff. de si. uni. & l. i. §. si. ff. de acq. poss. & simi. ꝙ populus possit consentire licet cū difficultate consentiat non intelligant nec intendunt dicere ꝙ totus populus possit consentire licet cum difficultate consentiat sed intendunt dicere ꝙ dum dicta iura dicunt ꝙ populus non pōt consentire intelligantur ꝙ populus nō possit per maiorem partem populi consentire facile & ratio est quia ad hoc ut popul⁹ possit per maiorem partem populi consentire requiritur sonus campane / & ita uidetur sentire glo. in. d. l. sed si ex dolo. §. i. & sic sensus doctorum erit / ꝙ uerus intellectus iurium preal. sit ꝙ dicti tex. intelligātur dum dicunt ꝙ populus nō pōt cōsentire ꝙ uelint dicere ꝙ populus non possit cōsentire etiam per maiorem partem populi facile sed bene populus possit consentire per maiorem partem populi cum difficultate tamen.

Ex quo elicitur ꝙ tex. in. d. l. sed si ex dolo uelit ꝙ populus possit consentire ex quo consentit per maiorem partem populi licet cum difficultate. Hoc stante dico ꝙ si Do. hoc senserūt male senserunt & ex consequenti uera erit cōclusio mea ꝙ nullus usq; ad hec tempora bene intellexit ꝙ dicitur de iure ꝙ populus non consentit

Et ꝙ hoc sit uerum probo primo per tex. in. d. l. sed si ex dolo ponderando / ꝙ si tex. considerasset ꝙ populus posset consentire ex eo quia consentit per maiorem partem populi non dixisset actionem de dolo non posse dari in municipes quia consentire non possunt ratio quia ex quo populus posset cōsentire per maiorem partem prout maior pars pōt consentire patet quia creat pretorem tribunum et cet. non posset dici ꝙ populus non possit cōsentire & ex cōsequēti ꝙ nō posset dari cōtra eū actio. de dolo Sed tex. expresse dicit actionē de dolo nō posse dari cōtra municipes quia nō possunt cōsentire ergo datur clare intelligi ꝙ tex. uult ꝙ aliud sit consensus totius populi / & aliud consensus maioris partis & diuersus habeāt effect⁹ & nō ꝙ quando maior pars populi cōsentit dicatur totus populus consentire per illā maiorē partē

Secundo probo per tex. in. l. i. ff. de lib. uni. ubi habetur ꝙ populus non pōt agnoscere Bo. po. de iuris rigore sed solū ex cōcessione facta a iure etiā si maior pars siue regentes decernant de agnoscenda Bo. po. ꝙ certe non esset si consensus maioris partis esset consensus totius populi & pro tali haberetur in omnibus a iure.

Et si tu diceres ꝙ Rogerius quem all. Bar. in. l. i. §. si. ff. de acqui. pos. tenuit firmiter ꝙ uniuersitas nō possit acquirere possessionem ergo tenuit firmiter ꝙ uniuersitas non possit consentire rñ. ꝙ Rogeri⁹ tenuit ꝙ uniuersitas nō possit acquirere poss. non ex eo quia non posset cōsentire sed ex eo quia uniuersitas nō habet corpus patet inspiciendo dicta uerba in. d. loco.

Con. vi.

Nullus scribentium usq; ad hec tempora iudicio meo uidetur habuisse ueram intelligentiā. an & quando infans possit gerere actum.

Con. vii.

Conabor ego adducere in medium nouam & forte substentabilem intelligentiam.

Q2 autē nullus scribentiū habuerit uerā intelligentiā in hoc passu iudicio meo ex eo apparet quia inter doctores maxima est discordia / & si unus ex do. habuit bonā opinionē in uno casu in alio male sensit nec est aliquis ex eis qui firmet uerā doctrinā soluēdo cōtraria ac iura iuribus cōcordando prout in aliis materiis a Do. fieri consueuit. & ꝙ maxima sit discordia inter Do. patet. Nā glo. communiter uolūt ꝙ infās possit stipulari rē pupilli saluā fore & has glo. sequūtur Bar. pau. de Cast. ang. & aretinus in. l nā. Alii uolūt de directo cōtrariū uidelicet pe. cy. imo & moderni / nouissimi papieñ tenuerūt aliā & tertiā opinionē. Itē glo. uolūt ꝙ infans possit gerere actū cū auctoritate administratorū & illas sequūtur cy. & Rapha. Contrariū tenet Bar. et Pau. de Cast. Itē bar. in. l. i. §. adipiscimur. ff. de acq. poss. uult ꝙ pximus infantie non possit acquirere poss. sine tutoris auctoritate et seqtur imola. Cōtrariū tenet Raph. lud. Ro. et moderni. Itē bar. quē sequūtur moderni distinguit in hac materia inter res in quib⁹ infans habet affectionē vt sunt iocalia et his similia et alias res in quibus non cadit affectio infātis et sic ex his apparet ꝙ maxima ē discordia inter scribentes in hoc passu et ꝙ eorū fere tot fuere sentētie quot capita & ꝙ si un⁹ ex doctorib⁹ habuit bonā opinionē in uno casu in alio male sensit nec aliquis soluit contraria que in materia adducuntur nec iura iuribus concordauit ex quo audacter possumus dicere ꝙ nullus sit scribentium qui usq; ad hec tempora habuerit ueram intelligentiam in hac materia.

Vera igitur intelligentia hec est ꝙ infans nullum actum gerere potest.

Pro ista doctrina facit primo iudicio meo ineuitabiliter tex. in. l. j. §. sufficit. ff. de admini. tuto.

Secundo facit tex. in. l. si infanti in princi. iuncto. §. fi. C. de iu. deli.

Tertio facit tex. in. §. pupillus insti. de inuti. stip. & tex. in. l. j. §. pe. ff. de acti. & obli. in quibus iuribus probatur ꝙ in pupillo qui est minor septem annis nihil noui est inductū in eiꝰ fauorē patet ex inspectione. d. §. pupillus ibi sed in proximis infantie et cet. si nihil noui est inductum in eius fauorē ergo remanet dispositioni iuris cōmunis de qua in. d. §. pupillus. l. precipimus. C. de appell. & sic minor septē annis nullum actum gerere potest.

Ex his iudicio meo ulterius non insistendo arbitror ꝙ sit satis corroborata doctrina supra per me tradita.

Restat modo respondere iuribus que in cōtrarium adduci possunt que propter eorum uarietatem inducunt difficultatem in materia.

Primo contra hanc meam doctrinā adduci potest tex. apertus & uulgatus adductus ad propositū per scribentes in. l. seruum. ff. de ac. pupi. sal fore hoc modo inducendo.

Pupillus qui fari potest licet non intelligat qd agat potest stipulari rem pupilli saluā fore probatur ad litteram in. d. l. seruum sed clarum est ꝙ pupillus minor septennio licet nō intelligat quid agat fari potest / patet considerando oēs pueros qui sunt. j. septenniū. i. in sexto & quinto anno qui regulariter omnes fari possunt / ergo necessario dicendum est ꝙ pupillus minor septennio licet non intelligat quid agat stipulari possit rem pupilli saluam fore si hoc est uerum ergo conclusio tua falsa inquantum tenes ꝙ minor septennio nullum actū gerere possit.

Huic fundamento breuiter respō. ꝙ licet uerū sit ꝙ pupillus minor septennio naturaliter fari possit tamen ciuiliter & iuris consideratione dicitur nō posse fari / probatur hoc ad litteram in l. j. §. sufficit. ff. de admi. tuto. & ideo tex. in. d. l. seruum est intelligendus ꝙ loquatur in proximo infantie cui conueniūt illa uerba uidelicet tamen propter utilitatem receptum est. §. pupillus insti. de inuti. stipu. & sic ex his apparet ꝙ tex. in. d. l. seruum nil obstat.

Secundo cōtra cōclusionem meam adduci potest tex. in. l. j. §. adipiscimur. ff. de acqui. po. hoc modo inducendo. Aut tu uis ꝙ iuris cōsultus in uersi. sed pupillus intendat loqui de pupillo minore septennio tātum & tunc ego dico ꝙ ex quo iuris cons. determinat ꝙ pupillus de quo in. d. uersi. possit acquirere possessionem / tua cōclusio redditur falsa inquātum tu tenes ꝙ minor septennio nullum actum gerere possit. Aut tu uis ꝙ in dicto uersiculo iuris consultus intēdat loqui tam de pupillo minore septēnio q̄ de pupillo maiore septennio & tūc eadē ratione dico ꝙ cōclusio tua redditur falsa. Aut tu uis ꝙ in dicto uersiculo iu. cōsultus intēdat solum loqui de pupillo minore septēnio & tūc *maiore*
dico ꝙ istud uidetur impossibile & ostēdo hoc modo. Iu. consultus in uersi. sed furiosus determinat ꝙ de iuris subtilitate pupillus nō possit incipere possidere ex ea ratione / quia pupillus non habet affectionem tenendi / sed clarum est ꝙ ista ratio multo magis militat in minore septennio q̄ in maiore septennio ergo dicendū est ꝙ multo magis debet militare in eo dispositio dicti uersiculi sed furiosus / si ergo uersiculꝰ sed furiosus loquitur tam in minore septēnio q̄ in maiore septēnio ergo sequitur ꝙ ad hoc ut iu. consultus loquatur in eisdem terminis in uersiculo sed pupillus in qbus locutus fuerat in uersi. sed furiosus / necesse est ꝙ iu. consultus ita loquatur in uersi. sed pupillus de minore septennio sicut de maiore septennio si hoc est uerum ergo conclusio falsa per predicta.

Ad istud argumentum rñ. ꝙ ego admitto primum & secundum membrum argumenti & fateor ꝙ si uers. Sed pupillus intelligendus esset ꝙ loquatur de pupillo minore septennio tātū / uel de pupillo minore & maiore septennio simul conclusio mea non posset substentari & esset omnino falsa.

Ad tertium mēbrum dico ꝙ ego intelligo uersi. sed pupillus ꝙ loquatur in pupillo maiore septennio tantum / & ad contraria adducta respondeo ꝙ non est nouum ꝙ iuris cōsultus aliquando mutet terminos patet in infinitis. ll.

in quibus dicitur textus mutat caſum/item nõ eſt nouum ꝙ iuris conſultus utatur uno & eodem termino magis generaliter in uno caſu ꝙ̃ in alio patet in termino adeptio/quo termino legis latores aliquando utuntur pro termino generis aliquando utũtur pro termino ſpeciei tex.eſt in.§.j.inſti.de adopti. Item legis latores ſepe utuntur uno & eodem termino ꝓprie in uno caſu & in proprie in alio caſu.l.ij.cũ no. ff.de officio proc.patet in omnib⁹ locis in quibus dicimus legis latorem min⁹ proprie loqui Si hoc eſt uerum ergo non eſt inconueniẽs preſertim ut iura iuribus concordentur ꝙ nos dicamus ꝙ iuris conſultus ſit uſus iſto termino pupillus in uerſi. ſed furioſus pro termino cõprehendente minorem & maiorẽ ſeptennio ſimul & in uerſi.Sed pupillus ſit uſus pro termino cõprehendente maiorem ſeptennio tantum ꝓut magis cõmuniter intelligunt Do.dictum uerſi.Sed pupillus & ſic ex his ſit reſponſum argumento ſupra formato contra concluſionẽ meã

Tertio contra concluſionem meam argui poteſt ex eodem tex.hoc modo. Secundum te in uerſi.Sed furioſus/comprehenditur etiam minor ſeptennio tunc ſic in dicto uerſi. ſed furioſus dicitur ꝙ minor ſeptennio non poteſt incipere poſſidere ſine tutoris auctoritate ergo arguendo a contrario ſenſu cum tutoris authoritate poteſt/ſi poteſt ergo concluſio tua falſa.

Ad iſtud argumentum reſpondeo breuiter ꝙ argumentum a contrario ſenſu in caſu propoſito non poteſt procedere/ex eo quia eſſet contra omnia iura adducta ſupra pro conclu.mea l ij.cum ibi no.ff.de officio eius cui.ma.eſt iur. Et ꝙ ibi dicitur furioſus & pupillus ſine tutoris auctoritate non poteſt incipere poſſidere intelligitur ꝙ furioſus & pupillus nullo modo poſſunt incipere poſſidere niſi tutor ipſe incipiat poſſidere auctoritate ſua.

Quarto contra cõcluſionem meam pro maiori declaratione huius difficultatis arguo ſic.Proximus infantie equiparatur quoad actus faciendos proximo pubertati tex.eſt.& ibi glo. in uer.proximi in.§.pupillus/inſtitu. de inuti.ſti pu.in materia all.ibi ut idẽ iuris habeant quod pubertati proximi etcet. ſequuntur Raphael comen.ludo.Ro.& ceteri moderni in.l.j.§.adipiſcimur.ff.de acqui.po.Sed ego habeo ꝙ proximus pubertati poteſt acquirere poſſ.ſine tutoris auctoritate.l.j.§.adipiſcimur in uer.oſſilius.l.quamuis.§.pupillus. ff.de acqui.poſſ.ergo eodem modo & proximus infantie per predicta. Si ꝓximus infantie poteſt acqrere poſſ. ſine tutoris auctoritate ergo neceſſario ſequitur ꝙ quando leges in aliquo caſu dicunt/pupillum uel infantem poſſe poſſeſſionem acquirere dummodo interueniat tutoris auctoritas prout eſt tex.in prealle. l.j.§.adipiſcimur uer. ſed pupillus & in preal.l.quamuis.§.infans.ff. de acqui.po.neceſſario ſunt intelligende ut loquantur in minore ſeptennio patet quia maior ſeptẽnio poteſt acquirere poſſeſſionem ſine tutoris auctoritate per predicta.Si hoc eſt uerũ/ergo minor ſeptennio poteſt gerere actum dũmodo interueniat auctoritas tutoris/& ſic concluſio tua eſt euidenter falſa.

Ad iſtud argumentum reſpõ. & dicõ ꝙ nõ eſt uerum ꝙ leges que dicunt pupillum uel infantẽ poſſe acquirere poſſ.dũmodo iteruenia tutoris authoritas ſint intelligẽde ut loquãtur neceſſario de minore ſeptennio/ſed ꝙ neceſſario ſunt intelligende ut loquantur de maiore ſeptennio proximo tamen infantie & ꝙ hoc ſit uerum probo hoc modo arguendo.

Qui nullum habet intellectum etiam ſi eius animus ſuppleatur ab alio non poteſt regulariter corpore ſuo gerere aliquem actum.l.in negocijs ff.de reg.iu.§.pupillus inſti. de inutili ſti.l. l.§.sufficit.ff. de admi. tuto. minor ſeptennio nullum habet intellectum.d.§.pupillus. l.i.§. pe.ff.de actio.& obli.ergo minor ſeptennio etiam ſi eius animus ſuppleatur ab alio/non poteſt gerere aliquem actum corpore ſuo ergo nõ põt acquirere poſſ.l.iii.ff.de acqui.po.ſi hoc eſt uerum ergo neceſſario ſequitur ꝙ leges dicẽtes ꝙ pupillus uel infans poſſit acqrere poſſ. interueniente auctoritate tutoris intelligende ſunt ꝙ loquantur in pupillo proximo infantie cui ſoli ex his qui nullum habẽt intellectum ex benignitate cõceſſum eſt ut poſſit actum gerere nõ ut loquãtur in minore ſeptẽnio ſi ſunt intelligẽde ut loquãtur in proximo infantie ergo argumentum corruit.

Nõ obſtat fundamentum tenentium cõtrariũ per quod dicitur proximus infantie equiparatur quoad actum faciendum ꝓximo pubertati ſed proximus pubertati põt actum gerere ſine tutoris auctoritate ergo & ꝓximus infantie

ergo iura dicentia q infans potest auctoritate
tutoris interueniente acquirere poss. intelligen
de sunt ut loquantur de minore septēnio /quia
respō. q opinio tenētium q proximus infantie
sit ita equiparatus proximo pubertati q possit
gerere actum sine tutoris auctoritate nō est ue
ra uel saltem est dubia.

Q sit dubia patet quia contrarium tenēt glo.
in .l. sequitur. §. pupillus. ff. de usu-capio glo. in
§. pupillus institu. de iputi stipu. glo. & Bar. in
l. j. ff. de noua. imo in. l. j. §. adipiscimur. ff. de
acqui. possess. & pro ista opinione facit tex. in
preall. §. pupillus coniungēdo prima uerba. d.
§. cum. d. uer. ut idem iuris etcet. si est dubia
ergo de ea non est arguendum arg. no. in. l. in
ambiguo. ff. de. Reb. dub.

Q etiam non sit uera arguo hoc modo. Clarū
est q ex. §. adipiscimur sepius all. colligitur a-
perte q olim fuit disceptatio inter iuris peritos
an pupillus possit acquirere possessionem sine
tutoris authoritate patet ex inspectione dicti
tex. in uer. offilius. Itē clare colligitur q demū
paulus iuris consultus auctor dicti. §. adipi-
scimur determinauit q sententia offilij & alio-
rum iuris peritorum tenētium q pupillus pos-
sit acqui. possessionem sine tutoris auctoritate
ita recipi possit si tamen pupillus eius esset eta
tis ut intellectum caperet & non aliter & ita ob
tentum fuit/si ergo in iure obtentum huius so-
lus pupillus ille possit accipere poss. sine tuto-
ris auctoritate qui ei⁹ etatis esset ut intellectū
caperet & non alius/& ego habeo q proximus
infantie non est eius etatis ut intellectum capi
at. §. pupillus sepius all. ergo necessario dicen-
dum est q proxim⁹ infantie non possit sine tu
toris auctoritate accipere poss.

Pondero pterea ex. d. tex. q non est uerisimile
q offilius & nerua uoluerint q infans duorum
annorum uel unius uel etiam unius mensis uel
diei possit acquirere pōss. sine tutoris auctori-
tate quia si hoc uerum esset sequeretur q furio-
sus & mente captus etiam sine tutoris auctori-
tate posset acqui. pos. q nullo modo est admit-
tendum. l. in negocijs cum simi. ff. de reg. iu. &
in terminis nostris est tex. in l. j. §. ceterum. ff.
de acqui. po.
Si hoc est uerū ergo sequitur q quādo offilius
& nerua uolebant q pupillus possit acquirere
poss. sine tutoris auctoritate intelligebāt & uo
lebant loqui de eo pupillo qui est ultra septi-
mum annum & sic de pupillo proximo infan-
tie & proximo pubertati sed paulus Iu. cons. so
lum admittit eorum opinionem in uno eorum
uidelicet in proximo pubertati qui solus dici-
tur habere intellectum. §. pupillus supra sepi⁹
all. ergo necessario sequitur q refutatur opinio
offilij & nerue in alio/& sic inquātum uolebāt
q proximus infantie possit acqui. poss. sine tu
toris auctoritate. l. maritus. C. de procu. l. pre-
ter. ff. de iud. si hoc est uerum ergo sequitur q
ad hoc ut proximus infantie possit acqui. poss.
reqritur q habeat tutoris auctoritatē & sic cla
re apparet q leges dicentes q pupillus possit
acqui. poss. cum tutoris auctoritate intelligen
de sunt ut loquantur in proximo infantie non
in minore septennio & sic argumentum supra
formatum corruit.

Secundo arguo ex tex. in. l. quamuis. §. infans
de acqui. poss. hoc modo inducēdo ex benigni
tate a iure solum receptum est q proximus in-
fantie ex his qui nullum habent intellectū pro
pter eius utilitatem possit actum gerere. §. pu-
pillus supra sepius all. l. j. §. pe. ff. de acti. & ob
liga. si ex benignitate a iure solum receptū est/
q proximus infantie propter eius utilitatē pos
sit actum gerere ergo sequitur necessario q il-
la uerba posita in. d. l. quamuis. §. infans vide-
licet utilitatis enim causa receptum est solum
conueniunt proximo infantie/si hoc est uerum
ergo necessario sequitur q tex. in. d. l. quamuis
§. infans solum loquitur de proximo infantie/
si. d. §. loquitur solum necessario in proximo in
fantie/& in casu dicti. §. requiritur auctoritas
tutoris ergo necessario sequitur q ad hoc ut p-
ximus infantie possit acqui. poss. requiritur au
ctoritas tutoris/si hoc est uerum ergo argumē
tum non potest producere.

Tertio pro corroboratione proxime dictorū
adduco tex. in. l. in negocijs. ff. de reg. iuris pō-
derando tex. in uer. alia eorum qui fari possunt
iunctis finalibus uerbis. d. tex. ibi pupillus om
nia negocia tutore auctore iuncto tex. in. l. j. §.
sufficit. ff. de admi. tuto. §. pupillus sepius all.
l. si infanti. C. de iure deli.

Restat ad tollendam omnem difficultatem ut
respō. & ostēdam in quibus casibus locum ha-
beant nonnulla iura que adducuntur in propo

sito. Et ideo primo dico ꝙ tex. in. l. si. §. j. ff. de uer. obli. intelligi debet ꝙ loquatur in proximo infantie. Idẽ dico de. l. j. §. pe. ff. de acti. & obli. Idem de. l. seruo inuito. §. si pupillo in prin. §. ff. ad trebel. Idem dico de. l. potuit. C. de. iu. de. li. Idem dico de. l. condictionibus. ff. de con. & demo. l. j. ff. de uer. obli. intelligi debet ꝙ loquatur in minore septennio. Idem dico de. l. mulier eodem titulo/aliis uero iuribus potest quis respon. per se.

Con. vij.

Verus sensus tex. in. l. donatarum. C. de acqui. poss. non uidetur usq; in hunc diem cognitus a Doctoribus.

Con. viij.

Conabor ergo dare nouum sensum & forte sustentabilem.

Doctores uolunt ꝙ tex. de quo in conclusione loquatur in minore septennio & probant intelligendo & deducendo consequentiã. d. tex. hoc modo. Si diceremus ꝙ infans minor septennio propter defectum intellectus non posset cum auctoritate tutoris acqui. poss. sequeretur ꝙ tutor ipse per se non posset acquirere poss. consequens est falsum ergo & antecedens & inducũt tex. diuersimode.

Et primo modo inducũt sic tex. auctoritate papiniani facit istam consequentiam si non posset acqui. posse. per infantem ergo non posset per eius tutorem ergo uult tex. ꝙ possessio que potest acquiri infanti per tutorem possit etiam acquiri per eius infantem sed in ꝓposito nostro clarum est ꝙ tutor põt acqui. poss. infanti. l. i. ff de Bo. po. infan. ergo seqtur ꝙ ipse ĩfans debet posse sibi acqr. poss. cũ auctoritate tutoris licet sit minor septẽnio & nullũ habeat intellectum.

Secundo inducũt hoc modo ex quo infans nullum habet intellectum si negaremus ꝙ tutore auctore non posset acquirere poss. non esset aliud dicere nisi ꝙ iudicium talis infantis a tutore suppleri nõ potest igitur habemus dicere ꝙ solus tutor non possit etiam querere posse. quia tunc uidetur solus tutor implere in totum defectum infantis sed istud non est dicendum ergo dicendum est ꝙ infans possit acqui. poss.

Qꝛ iste intellectus & sensus Doc. non sit bonꝰ ostendo & pro clariori examinatione dicti tex. primo premitto ꝙ legis latores aliquando appellant proximum infantie pupillum aliquando appellant eundem infantẽ probatur ex tex. in. l. seruo inuito. §. si pupillo. ff. ad trebell. & ex tex. iuncta glo. in. c. ueniẽs extra de eo qui cog. cons. uxo. sue iũcta. l. i. §. adipiscimur. ff. de acqui. poss. l. si. §. i. ff. de uer. obli.

Secundo premitto ꝙ in acqui. poss. faciẽda per pupillum proximum pubertati uel proximum infantie uel infantem nihil est specialiter introductum a iure sed ꝙ seruatur idem quod seruatur in omnibus aliis actibus explicandis a dictis ꝑsonis. Hoc colligitur manifeste ex dictis modernorum papieñ in. d. l. i. §. adipiscimur. ff de acqui. poss. Probatur etiam quia nulla ratio specialitatis assignari potest quare debeat in hoc actu aliquid diuersum statui ab aliis actibus cum ita consideretur in hoc actu cõsensus sicut in aliis actibus probatur hoc euidentissime ex his que proxime dixi in conclusione precedenti ponderando tex. in. l. i. §. adipiscimur. & l. ꝗuis. §. infans. ff. de acqui. posse. probatur aperte ex tex. de quo in cõclusione ubi patet ꝙ in hac materia nõ allegat aliqua specialis ratio ad ostẽdendũ ꝙ infans possit acquirere posse. sed solũ allegatur ratio generalis & que in omnibus aliis casibus allegari solet & in omnibus aliis casibus militat. Eodem modo Docto. in inductionibus supra factis allegant rationem que potest in omnibus casibus militare.

Tertio premitto ex mente Bal. & Cy. ꝙ lex nostra non corrigit tex. in. l. i. §. adipiscimur. ff. de acqui. poss. & fundant se quia. ll. correctio euitãda est. c. cũ expediat de elect. patet etiam euidenter quia lex nostra nil de nouo disponit sed solum refert & sequitur responsum Papiniani in isto passu qui Papinianus fuit ante Paulum patet quia Papinianus fuit tempore seueri qui regnabat in anno ducentesimo tertio & paulus fuit tempore alexandri qui regnauit in ãno ducentesimo trigesimo tertio patet etiam ex generali ratione que allegatur in. d. l.

Quarto ex mẽte prefatorum bal. & Cy. premitto ꝙ propter causam donationis nil noui statutum est circa acqui. poss. facit pro hoc secundũ eos. l. si quis emãcipatum. C. de dona. & multũ facit consequentia quam facit tex. noster auctoritate Papiniani in generalitate sua quia nõ uidetur aliquo modo ex respon. Papiniani consi-

derari causa donationis.
His sic premissis dico primo ꝙ est impossibile iudicio meo ꝙ tex. de quo in conclu. possit intelligi ꝙ loquatur in infante minore septennio & ꝙ hoc sit impossibile ostendo primo per regulam generalem per quam habem⁹ ꝙ minor septennio nullum actum gerere possit. §. pupill⁹ insti. de inuti. stipu. l. j. §. sufficit. ff. de admi. tu. cum insi. simi. iūctis his que supra dixi in secundo & quarto premisso.

Secundo ꝙ est fortius ostendo ex eo quia consequentia quam facit tex. de quo in conclusiōe auctoritate Papiniani non uidetur ꝙ possit aliquo modo militare nec locum habere intelligēdo ꝙ tex. loquatur in minore septennio.

Et ꝙ hoc sit uerum patet primo quia nos uidemus expresse ꝙ in iure sunt multi actus quos minor septennio etiam cum tutoris auctoritate non potest gerere [redacted] & tamē tutor solus potest/ ꝓbatur ex. l. j. §. sufficit. ff. de admi. tu. l. si infanti presertim in sebo. l. potuit. C. de iu. deli. cū alijs sin. casibus quos ponit glo. in tex. de quo in conclusione/ si hoc est uerum ergo necessario sequitur uel ꝙ consequentia tex. est falsa uel ꝙ tex. nō loquitur de infante minore septennio. Secundo patet hoc modo arguendo.

Argumētum de minore ad maius negatiue nō procedit uulg. auctē. multo magis cum mate. C. de epis & cleri. sed clarum est ꝙ si nos diceremus ꝙ tex. de quo in cōclusione intelligeretur ut loquatur in minore septēnio sequitur ꝙ tex. quando facit consequentiam auctoritate papiniani argueret de minori ad mai⁹ negatiue patet quia argueret de minore septennio qui non habeat animum nec corpus aptum ad faciēdū aliquem actum que duo extrema necessaria requiruntur in acqui. po. l. iij. l. quemadmodum. ff. de acqui. §. pupillus. insti. de inuti. stipu. l. j. §. sufficit. ff. de admi. tu. Ad tutorem habētem animum & corpus aptum ad omnem actum. l. j. §. sufficit. ff. de admi. tu. l. j. §. per procuratorē ff. de acqui. po. ergo ne sequatur istud absurdū ut dicamus tex. inepte argumentū dicēdum est ꝙ d. tex. nullo modo intelligi possit ut loquatur in minore septennio quia licet non esset differentia in acqui. po. inter intellectum suppletum a tutore in minore septennio & intellectū ipsius tutoris acqui. poss. per se nomine minoris septennio tamen quo ad corpus maxima est differentia patet ex predictis ꝙ est maxime cōsiderabile in casu nostro ꝑ preall. l. iij. & l. quēadmodum. ff. de acqui. poss. & plus consideratur q̄ consideretur animus probat tex. in. l. j. §. adipiscimur in uer. ossilius si bene cōsideretur/ & ꝙ hoc sit uerum patet quia consensus tutoris non est sufficiens ad faciendum corpus minoris septennio aptum ad faciendum actum. l. j. §. sufficit supra sepius all. patet manifestissime ex corpore furiosi. l. j. ff. de Bo. posse. infan. fu. & sic corpus infantis omnino remanet inhabile ad actum. Hoc intellectu doctorum sic cōfutato dico modo ꝙ necessario tex. de quo in cōclusione intelligendum est ꝙ loquatur in ꝓximo infantie & hoc tenuerunt aliqui doctores & ratio est quia proximus infantie habeat omnia extrema habilia requisita ad acqui. poss. patet primo quia proximus infantie habet corp⁹ habile ad omnem actum explicādum l. j. §. sufficit. ff. de admi. tuto. §. pupillus insti. de inuti. stip. iunctis his que supra dixi in secundo premisso item habeat animum quia eius animus ut presupponimus suppletur a tutore.

Re sic stante pro clariori deductione noui sensus tex. nostri adducā non nulla contraria que elici possunt ex. d. tex. contra hunc intellectum per me firmatū & dictis obiectis singulariter respondebo. Et ideo primo dico ꝙ non obstat ꝙ dictus tex. loquatur in infante & non in proximo infantie q a ad hoc rū. per ea q̄ dixi supra in primo meo premisso principali.

Secundo non obstat uer. quāuis enim sint auctorum sententie & cet. hoc modo inducendo. Determinatum erat clare per. l. i. §. pen. ff. de acti. & obli. ꝙ ꝓximus infantie generaliter posset omnem actū gerere patet clare ex inspectione. d. tex. si hoc erat determinatum ergo nō debebat esse amplius altercatio inter auctores tēpore tex. nostri an proximus infantie posset acqui. poss. sed tex. noster clare presupponit ꝙ erat altercatio ergo necessario sequtur ꝙ ille tex non loquitur nec intelligi pōt ꝙ loquatur in ꝓximo infantie quia non insistendo ad hoc rēn. primo ꝙ tex. noster necessario non presupponit ꝙ tempore. d. tex. esset altercatio/ sed refert antiquam altercationem que fuit olim tempore. d. §. pe. Secundo rū. & magis fundamentaliter & ex ista solutione apparebit nouus sensus d. tex. & dico ꝙ altercatio de qua fit mentio in d. uer. quamuis. n. & cet. nō erat supra eo ꝙ fue

rat decisum per. §. pe. supra alle. sed erat supra eo uidelicet an proximus infantie licet possit omnes act⁹ gerere corpore suo posset corpore suo acqui. poss. & ratio disputandi & que forte mouebat tenentes ꝙ non erat quia lex magis subtiliter & magis exacte uidetur considerare corpus in acqui. poss. q̄ in alijs actibus patet quia discurrendo per omnes actus hominum puta in stipulatione in uenditione locatione & his simi. in quibus etiam omnino interuenire debet corpus nunq̄ lex specifice dicit ꝙ in similib⁹ casibus requiratur corpus/sed lex in. d. casibus cōsiderat solum corpus tanq̄ quid ueniens in cōsequentiam. Circa acquisitionem uero possessionis lex specifice dicit ꝙ requiritur corp⁹. l. possideri. l. quemadmodum. ff. de acqui. poss. ergo lex uidetur magis considerare & requirere corpus in acqui. poss. q̄ in alijs actibus. Hoc tenet glo. in. §. adipiscimur sep⁹ alle. in uer. maxime optime facit tex. in. l. vsufructum. ff. de stipu. seruo si diligenter intueatur facit quia quando lex denotat aliquam qualitatem in uno casu/aliqua speciali nota nos dicimus ꝙ lex videtur illam qualitatem magis considerare in illo casu q̄ in alio patet ex tex. cū ibi no. in. §. actionum insti. de acti. si hoc est uerum ergo dicamus in proposito arguendo a simili ꝙ ex quo lex speciali nota requirit & denotat corp⁹ in acqui. pos. uidelicet expresse illud requirēdo ut supra ostēsum est uideatur magis considerare corpus in acqui poss. q̄ in alijs actibus si lex magis considerat corpus in acquirenda poss. q̄ in alijs actibus ergo dicendum uidetur ꝙ non esset inconueniens tenere ꝙ posito ꝙ esset concessum a lege ꝙ proximus infantie propter suam utilitatem posset generaliter cum auctoritate tutoris suo corpore omnes actus gerere tamen non esset ei concessum ut possit suo corpore etiam cū auctoritate tutoris acquirere possessionē tanq̄ quid maius respectu corporis requisiti in isto actu & sic ex his possum⁹ dicere ꝙ ista erat forte ratio que dabat materiā disputandi & inducebat discordiam inter auctores & mouebat tenentes ꝙ proximus infantie non possit acquirere poss. Hac tamen ratione non obstante tex. determinat contrarium & dicit ꝙ consultius uisum est ꝙ proximus infantie possit corpore suo acquirere poss. & ratio quare cōsultius uisum sit est. (Et nunc declaro consequentiam quā facit tex. auctoritate papiniani.) quia si nos diceremus ꝙ lex consideraret tam rigorose & tā exacte & tam subtiliter corpus eius qui uult acquirere poss. ꝙ corpus eius cui est concessum a iure ut sit alias sufficiens generaliter ad oēs act⁹ explicandos non esset sufficiens ad acquirēdā poss. sequeretur ꝙ nos possemus dicere ꝙ licet tutori esset alias cōcessum a iure ꝙ haberet corpus aptum & habile propter utilitatem pupillorum ad explicandum generaliter oēs act⁹ in fauorem proximi infantie tamē ex eo quia lex tam rigorose & tam subtiliter considerat corp⁹ in acqui. poss. non esset ei cōcessum ut haberet corpus aptum ad acquirendam poss. proximo infantie patet qa plus est ꝙ tutor acquirat corpore suo proximo infantie q̄ ut proxim⁹ infantie ipse suo corpore sibi acquirat patet quia ad hoc ut tutor acquirat poss. suo corpore proximo infantie requiritur legis fictio & sic iuris ministerium ita notabiliter tenent glo. & scribentes in. §. adipiscimur sepius alle. In proximo uero infantie non quia naturaliter ipse sibi acquirit unde succedit regula. l. ea q̄ ciuiliter. ff. de acti. & obli. ubi pbatur ꝙ facilius nobis acquiritur per actus naturales q̄ ciuiles Doc. in. l. j. §. per procuratorem. ff. de acqui. po. l. stipulatio ista §. si stipuler. ff. de uer. obl. Sed falsum est ꝙ tutor non habeat corpus habile ad acqui. posses. proximo infantie ergo & multo magis falsa est opinio tenentium ꝙ proximus infantie speciali ratione non habeat corpus habile ad acqui. poss. et sic hoc modo inducendo optime procederet argumentatio tex. quia erit argumentatio de minore ad maius affirmatiue.

Et si tu diceres ꝙ hec opinio fuit firmata p paulum in. l. j. §. adipiscimur et clarius in. l. quis. §. infans. ff. de acqui. poss. ergo tempore decij nō potuit esse altercatio rñ. ꝙ decius refert ad maiorem declarationem antiquam altercationem patet quia allegat ad hoc respōsum papiniani quod fuit datum in disputatione qui papinianus fuit ante paulum et ante decium ꝙ fuerit ante paulum patet per supradicta ꝙ fuerit ante decium patet/quia papinianus fuit tempore seueri qui imperabat anno ducentesimo tertio et decius fuit ducentesimo quinquagesimo quinto ab aduentu christi.

Non obstat ulterius si dicatur ꝙ in tex. nostro non fuerit disputatio an minor. vij. ānis possit uel non possit acquirere poss. ex eo quia regulariter non habeat corpus habile sed ꝙ fuit disputatio ex eo quia non habeat cōsensum et sic ratione consensus argumentatus est tex. de infan

te ad tutorẽ alle. tex. nostrũ ibi licet animi plenus nõ fuisset affect⁹ &cet. qa rñ. ꝙ imo fuit disputatio ratiõe corporis tãtũ & ratione corporis argumẽtat⁹ est de infante ad tutorẽ patet ex uerbo corpore posito in tex. nr̃o fuisse patet secũdo qa si in tex. nr̃o fuisset disputatio ratione cõsensus & postea tex. determinasset ꝙ infans minor. vij. ãnis possit suo corpore acq. poss. ex eo qa ei⁹ cõsensus de iure in totũ legittime suppletur a tutore sequeretur ꝙ tex. male determinasset per tex. in. l. i. §. sufficit. ff. de admi. tuto. cum simi. sed istud non est dicendum ergo necessario dicendum est ꝙ in dicto tex. non fuerit disputatio ratione consensus. Et si tu diceres ꝙ tex. noster loquatur in proximo infantie tamẽ ꝙ fuerit disputatio ratione consensus & nõ corporis & sic cessat obiectum de. §. sufficit supra proxime all. rñ. ꝙ hoc non est uerũ patet quia nunq̃ fuit dubitatio an tutor possit supplere intellectum proximi infantie in aliquo casu. d. §. sufficit cum simi. ergo multo minus debuit esse in casu nostro quia fuerunt aliqui iurecõsulti qui uolebant ꝙ ex quo acquirere. pos. est qd facti nullo modo requireretur consensus tutoris sed sufficeret consensus pupilli licet sit secus in aliis casibus. §. adipiscimur in uer. offilius sepius supra all. Nec obstat uersi. licet animi plenus non fuisset affectus quia rñ. ꝙ dupliciter consideratur affectus uno modo consideratur pro intellectu illo qui est sufficiens ad explicandos omnes actus qui intellectus cadit in maiore. xxv. annorũ tutore & simi. & de isto intellectu nõ loquitur uer. licet animi &cet. Alio modo consideratur affectus siue intellectus pro intellectu illo qui est sufficiens ad reddendũ corpus habile ad faciendum actum cum auctoritate tamen alterius qui intellectus cadit in impubere proximo pubertati patet quia lex uult ꝙ proximus pubertati habeat intellectum talem per quem habeat corpus aptũ ad actus faciendos & tamen non habeat intellectum talẽ qui sufficiat ad obligandum eũ probatur aperte dicta distinctio per tex in. §. pupillus insti. de inutili. stipu. Hoc stãte dico ꝙ dictus uer. licet animi plen⁹ &cet. [illegible]. debet intelligi de illo affectu qui reddit corpus habile qui intellect⁹ non est plenus in proximo infantie. §. pupillus instit. de inuti. sti. Ideo tex. noster dicit ꝙ licet plenus non fuisset affectus .i. affectus ille qui reddit corpus habile ad actum faciendũ tamẽ consultius uisum est ꝙ corpus proximi infantie sit habile ad acquirendam posse. & per hec sit expedita conclusio supra per mẽ firmata.

Con. ix.

Vera ac fundamentalis ratio quare longum interuallum inter interrogationem & responsionem uiciat stipulationẽ uidetur usq; ad hec tẽpora latuisse in tenebris.

Con. x.

Conabor ego nouam & forte substentabilẽ rationem in medium afferre.

In isto passu licet uarij Doc. uarias adduxerint rationes tamen ut referunt moderñ papieñ. ipsimet Doc. fatentur ꝙ nulla ratio assignatur ab eis nec assignari põt que sit concludens/ & ideo ipsi moderni & iudicio meo bene primo reprehendunt & cõfutant omnes ratiões adductas per doctores tam antiquos q̃ modernos & demũ ipsi ponunt etiam suam nouam rationem/ que etiam iudicio meo nõ uidetur uera nec bona quia uidetur eodem morbo laborare quo laborat secunda ratio adducta per Do. per ipsos modernos relata & refutata & non insistendo dicta ratio modernorum confunditur manifeste per tex. in. l. si stipuler. §. fi. cũ glo. ff. de uer. obli. iuncta. l. i. ff. de contrahe. empti. ponderãdo ꝙ clarum est ꝙ consensus contrahentiũ est de forma & substantia contractus emptionis & uenditionis/ & tamen dictus consensus põt interponi ex interuallo quod est de directo contra rationem modernorum & sic ex his uidetur sublata ipsa ratio modernorum.

Non insisto in adducendo & confutando rationes doctorum quia ut dixi iudicio meo bene & clare confutentur a moderñ papieñ in. l. nostra sed uenio ad rationem que mihi uidetur uera in casu nostro.

Dico igitur ꝙ iudicio meo uera & fundamentalis ratio quare longum interuallum inter interrogationem & responsionem uiciet stipulationem est quia cum stipulatio sit actus solẽnissimus & subtilissimus omnium actuum qui reperiãtur in actibus hominum ut dicit & tenet Bal. & moderni papieñ sequuntur in. l. nostra in prin. non debet diuidi / sed debet fieri unico contextu ratio quia lex abhorret & est etiã naturalissimum ꝙ proposito uno actu subtilissimo interueniant in ipso actu. i. dum ipse actus subtilissimus tractatur ea que sunt superflua & ipse actus diuidatur tex. est de hoc in argumentum in. l. cũ antiquitas. C. de testamen. in prin.

ibi quippe causa subtilissima proposita ea que superflua sunt minime debent intercedere & sic ex his habes ueram rationem casus nostri.

Non insisto in corroborando hanc meam opinionē quia nō credo ꝙ magis corroborari possit q̄ corroboretur ex preall. tex. in. l. cū antiquitas sed solum conabor tollere ea que cōtra hāc meā rationem forte adduci possent.

Et primo dico ꝙ non obstat si tu diceres ꝙ tex. in. d. l. cum antiquitas loquitur in actu morientium/nos uero loquimur in actu iuuentium & sic in actu diuerso ergo etcet. Quia reñ. ꝙ ualidum est argumentum de contractibus ad ultimas uoluntates & econtra uulg. tex. instit. de. leg. suffi. ca. toll. l. pactū. ff. de pactis. l. non est initium. ff. de pigno. acti.

Secundo nō obstat si quis hoc modo argueret causa stipulationis nō est ita subtilis prout est causa testamētaria patet ex se ergo arguere in casu nostro de causa testamētaria ad causam stipulationis est arguere de maiori ad min⁹ affirmatiue ꝙ est contra auteñ multo magis. C. de epis & cleri. ergo etcet. Quia reñ. ꝙ ratio dicti tex. l. cū antiquitas non refertur tantū ad causam testamentariam sed in genere ad omnē casum subtilem patet ex inspectione dicti tex. facit. l. cū pater. §. dulcissimis. ff. de. le. ij. Secundo rñ. ꝙ satis est mihi ꝙ causa stipulatiōis sit causa subtilis prout tenent prefati Do. & ex se patet iuncto hoc ꝙ lex expresse dicat ꝙ stipulatio fieri debeat unico contex. nec refert ꝙ nō sit ita subtilis prout est causa testamentaria & ꝙ non referat/probo in simili hoc modo Nam clarum est ꝙ non est tanta ratio concedendi mihi actionem neg. gestorū contra te quando ego gero negociū tuū & negociū nō habeat effectū quāta ē ratio cōcedēdi mihi actionē negociorū gestorū cōtra te quādo ego gero negociū tuū utiliter & negociū habeat effectū & tamen ita datur mihi actio in uno casu sicut in alio. l. sed an ultro. §. j. & l. j. per totum. ff. de nego gest. Item non uidetur tanta ratio concedendi actionē l. aquilie contra eum qui propter infirmitatem non potuit substinere impetum mularū quanta est concedendi dictam actionem cōtra eum qui precipitauit aliquem de ponte uel puerum saxo illisit & tamē in utroqꝫ casu pariter datur dicta actio, l. aquilie. l. qua actiōe. §. pe. & l. idē iuris. §. j. ff. ad. l. aquili. possem infinita similia adducere sed quia nōn uidetur mihi necessariū ideo omitto sic in proposito nostro posito ꝙ causa stipulationis non esset causa ita subtilis prout est causa testamentaria tamen ex quo uidemus ꝙ lex exp̄sse requirit ꝙ stipulatio debeat fieri unico contextu & nos uidemus per. l. cū antiquitas ꝙ lex in alijs casibus solet hoc requirere propter subtilitatem cause ergo dicēdū uidetur ꝙ etiam in casu nostro lex requirat ut ipsa stipulatio fiat unico contextu propter subtilitatem cause quam Doc. dicunt esse in stipulatione & sic argumentum supra factum uidetur corruere.

Tertio non obstat si tu diceres ꝙ. l. cū antiquitas non loquitur de interuallo temporis sed loquitur de actu superfluo patet ex inspectione dicti tex. quia reñ. primo ꝙ quo ad impediēdū actum longum interuallum & actus cōtrarius siue superfluus equiparantur ergo dispositū in uno censetur dispositū in altero. l. Duos. §. fi. ff de duobus reis iuncta. l. si quis seruo. C. de furt. Secundo rñ. ꝙ lex presumit semper ꝙ in longo interuallo interueniat actus extrinsecus & uidetur naturalissimum. l. si ex duobus ibi cum auctor. ff. de duobus reis.

Quarto non obstat. l. que extrinsecus. ff. eo qa rñ. ꝙ ille tex. loquitur de actu paruo & minimo patet ex inspectione dicti tex. & sic remaneat expedita ista conclusio.

Con. xj.

Nullus scribentiū usqꝫ in hunc diē uidetur intellexisse uerā rationē diuersitatis inter has duas stipulationes uidelicet quare si petā a te. xx. tu promittas. x. ualeat stipulatio in. x. & tamen si petā aliqd a te mihi dari. j. xx, dies & tu ꝑmittis. j. x. nō ualeat stipulatio. j. x. itē si petā a te. x & tu promittis. xx. ualeat stipulatio in. x. & tamen si petā a te aliquid mihi dari. j. x. dies tu ꝑmittis. j. xx. nō ualeat stipulatio. j. x. dies.

Con. xij

Conabor ego in mediū adducere uouā & forte substentabilem rationem diuersitatis.

In hoc passu iudicio meo satis difficili reperio primo ꝙ Bar. & cōiter alij Do. talē assignāt rationē uidelicet ꝙ ideo diuersitas in tēpore uitiat stipulationē quia diuersitas in tēpore inducit diuersitatem in substantia & qualitate obligationis siue stipulationis. Diuersitas uero in summa ideo non uitiat quia quando est diuer-

sitas in summa est solum diuersitas in substantia & non in qualitate.

Quod ista ratio non uideaƭ bona iudicio meo põt sic demonstrari & primo põt dici q̧ ista ratio non tendat ad casum conclusionis quia si bene inspiciãtur uerba Bar. licet moderni non põderent Bar. uidetur loqui quando quis stipulatur pure & ei respondetur in diẽ colligitur hoc ex uerbis Bar. ibi quia licet sit nata actio tamẽ obstat exceptio ut ex se patet que uerba nullo modo uidẽtur posse conuenire casui nostro cũ siue ꝑmittatur. ĵ. x dies siue. ĵ. xx. semper uideatur q̧ sit nata actio & obstet exceptio. Secũdo dici põt q̧ posito q̧ bar. loquaƭ in terminis conclusionis tamen ipsa ratio non uideatur bona/ & q̧ hoc sit uerum probatur ex multis iuribus simul iunctis uidelicet ex tex. in. l. ex duob⁹ la. prima iũcto tex. in. l. si id quod. §. i. &. l. eãdem §. fi. ff. de duo. rei. hic alle. a moderñ. & ab ipsomet bar. in. l. denuntiasse. §. quid tamen in. i. q. ff. de adult. &. l. ubi aũt. ff. de uer. obli. l. cũ post §. gener. ff. de iu. do. l. sed & si mihi &. l. inter stipulantẽ. §. i. ff. de uer. obl. ex quibus iuribus euidentissime probatur q̧ quãdo est diuersitas in re sup̧ qua interponitur stipulatio & sic in substantia licet nõ sit diuersitas in qualitate tamẽ uitiatur stipulatio/ si hoc est uerum ergo clare apparet q̧ non uidetur bona ratio bar. in quãtũ dicit diuersitas in summa non uiciat quia nõ est diuersitas in qualitate obligatiõis sed in substantia tantũ. Diuersitas uero in tempore uidiat quia est diuersitas in qualitate obligationis quia ex iuribus supra alle. aperte ꝓbatur q̧ diuersitas in summa q̃ nihil aliud est q̃ res & substantia supra qua interponitur stipulatio uiciat licet nõ sit aliqua diuersitas in qualitate imo q̧ est fortius ex prealle. iuribus probatur q̧ in una & eadem materia uariatio in summa uiciat stipulationem & uariatio in tẽpore & sic in qualitate nõ uiciat & sic magis militat uariatio in sũma q̃ in qualitate. Et si tu diceres q̧ in his que ego adduxi pro confutatione rationis bar. ego uideor presupponere q̧ quando est diuersitas in summa sit diuersitas in substantia tantum & quando est diuersitas in tempore sit diuersitas in qualitate tantũ & tamen bar. expresse dicit q̧ quando est diuersitas in tempore est diuersitas in qualitate & substantia obligationis simul/non autem in qualitate tantũ patet euidenter & ad litteram ex uer. bar. in. §. si quis simpliciter in. l. nostra & sic plus debet operari diuersitas circa duo q̃ circa unũ tantũ et in hoc se fundat Bar. Reñ. q̧ uerum est q̧ bar. dicit q̧ diuersitas in tempore inducit diuersitatem in substantia et qualitate obligatiõis simul/tamẽ dico primo ꝑut supra dixi uidelicet q̧ bar. non loquitur in terminis conclusionis. Secundo dico q̧ posito q̧ bar. loqueretur in terminis conclusionis adhuc nõ bene loqueretur ratio quia loquendo in casu conclusionis diuersitas in tẽpore non inducit diuersitatem in substãtia obligationis ratio quia quando uariatur tempus lex non uidetur aliquo modo considerare illud tempus quod uariatur tanq̃ pars substantialis obligationis iuxta. l. j. §. Diem. ff. de edẽdo sed uidetur illud tempus solum considerare tanq̃ qualitatem tantũ/ probatur expresse primo ex dictis eiusdem Bar. in. l. Denunciasse. §. quid tamen in. i. q. ff. de adul. Item probatur manifeste ex iuribus supra all. & presertim ex tex. in. l. ex duobus la. prima iuncto tex. in. l. si id q̧ et. l. eandem. ff. de Duo. rei. ubi aperte probatur q̧ licet uarietas in substantia uiciet obligationẽ/ de qua in dictis iuribus/tamen uarietas in tempore nõ uiciat obligationẽ de qua in dictis iuribus ex quo necessario sequitur q̧ uarietas in tẽpore non inducit uariationẽ in substãtia patet quia si uarietas in tẽpore induceret uarietatem in substantia obligationis de qua in. d. iuribus non ualeret/ratio quia quotienscũq̧ inducitur uarietas in substãtia ut supra dictum est uiciatur obligatio ergo necessario dicendũ est uel q̧ uarietas in tẽpore in casu conclusionis nõ inducat uarietatẽ in substantia uel q̧ in casu nostro dies non consideretur tanq̃ pars substantialis obligatiõis & ex his remaneat solutũ obiectũ. Non obstat etiam si quis diceret ulteri⁹ instando q̧ cũ materia duorũ reorũ de qua loquũtur prealle. leges. sit longe diuersa a materia nostra prout ex se patet & tenent moderni papieñ. in casu nostro allegando optimã rationẽ diuersitatis inter dictam materiã & materiã nostram nõ uidetur conueniens arguere de dicta materia ad materiam nostram/quia reñ. q̧ ego non arguo de materia duorũ reorũ ad materiam nostram sed solũ allego. ll. quas supra all. ad ostẽdendũ q̧ in una & eadẽ materia plus operatur & plus uiciat uarietas in summa / q̃ uarietas in tempore & q̧ uarietas in tempore non uidetur inducere uarietatem in substantia/ & sic ex ista argumẽtatione tollitur ratio diuersitatis inter materiam duorũ reorũ & materiam nostrã/ & tollitur ratio moderñ papieñ q̃ a illa eadẽ ratio

que aſſignatur a modernis papieñ in temporē
militat etiã in ſumma ut ex ſe patet. Preterea et
ſecundo dico ꝙ ex text. in. l. ubi autē. ff. de uer.
obli. l. cum poſt. §. Gener. ff. de iure doti. l. ſed
et ſi mihi et. l. inter ſtipulantem. §. j. ff. de uer.
obli. qui non loquuntur in materia duorũ reo-
rum / ſed proprie in terminis noſtris probatur
ꝙ defectus et uariatio in ſubſtantia obligatio-
nis tantũ / uiciat obligationem ergo clare appa
ret ꝙ non eſt uerũ dicere prout dicit Bar. ꝙ de-
fectus et uariatio in quantitate et ſic in ſubſtan
tia nõ uiciet obligationem ex eo quia eſt uaria
tio ſolum in ſubſtantia non autem in ſubſtãtia
et qualitate et ſic ex his ſatis puto eſſe confuta-
tam rationem in mediũ adductam per Bar. et ſe
quaces in caſu noſtro.

Reperio aliam et ſecundã rationē fuiſſe allega-
tam in caſu noſtro per ſubtiliſſimũ. D. Rapha
elem comenſem que talis eſt uidelicet ꝙ ideo di
uerſitas tēporis uiciat quia in nihilo reperitur
cõſenſus uniformis ſecus in diuerſitate ſumma
rum in quibus ſaltē in minori ſumma ineſt con
ſenſus uniformis. Iſta ratio etiam non uidetur
mihi uera & moueor quia poſito ꝙ. d. ratio poſ
ſet procedere quando quis ſtipulatur pure / &
promittitur ſibi ſub cõditione tamen nõ proce
dit in terminis concluſionis patet quia negare
non poſſumus quin maius tempus puta centũ
dierum non contineat ſub ſe minus puta tem-
pus quinquaginta dierum. l. miles ita in prin. ff
de militari teſtam. ſi hoc negare non poſſumus
ergo non eſt uerũ ꝙ quãdo eſt diuerſitas in tē-
pore in nihilo reperiatur conſenſus uniformis /
& ſic apparet ꝙ ratio Raphaelis non eſt uera &
ex his puto ſublatas eſſe rationes omnes ſcribē
tium in caſu noſtro.

Reſtat ut ego in medium adducam nouam ra-
tionem in caſu noſtro.

Noua igitur ratio & fundamentalis quare in ca
ſu noſtro ſi ego peto a te aliq̃d mihi dari. j. xx.
dies tu promittis. j. x. nõ ualeat hoc caſu ſtipu-
latio eſt iudicio meo q̃a nemo põt ſe in plus ob
ligare q̃ interrogetur. l. j. §. ſi ſtipulanti. & §. ſe
quenti. ff. de uer. obli. ſed clarum eſt ꝙ ſi in caſu
noſtro ualeret ſtipulatio. j. x. dies promittens
obligaretur in plus q̃ fuiſſet interrogatꝰ. §. plꝰ
inſti. de acti. l. ſi ita ſtipulatus. ff. de uer. obli. er
go merito dicendum eſt ꝙ talis ſtipulatio non
ualeat. Et hec ratio ſufficiat quantum ad iſtum
caſum quando ſtipulor mihi aliquid dari. j. xx
dies & tu promittis. j. x.

Quantum uero ad ſecundũ caſum uidelicet q̃n
ſtipulor mihi dari. j. x. dies & tu promittis dare
j. xx. dies dico ꝙ ratio quare talis ſtipulatio nõ
ualeat. j. xx. dies eſt quia in eo cõtrahētes nõ cõ
cordant & ſic habes rationem ſecundi caſus.

Redeo ad examinationē primi caſus & pro eiꝰ
clariori intelligentia ſiue examinatione dico ꝙ
non obſtat ſi quis diceret ꝙ ratio ꝑ me aſſigna
ta in dicto primo caſu non ſit bona nec ſola ra-
tio dicti caſus ratio quia ſi eſſet bona & ſola ra-
tio ſeq̃retur ꝙ ſtipulatio de qua in caſu noſtro
ex quo ſumus in numero nõ uiciaretur in totũ /
ſed ſolũ uiciaretur in illud plus in quo obliga-
retur promittens & ualeret in eo in quo partes
concordant uidelicet in. xx. ꝙ eſt minus proba-
tur in. l. noſtra in. §. ſi ſtipulanti cũ materia / ſed
iſtud eſt falſum. §. ſi quis ſimpliciter cũ mater.
in. l. noſtra ergo dicendũ eſt ꝙ ratio per me aſ-
ſignata ſit falſa & non ſit ſola ratio dicte deciſi-
onis quia reñ. ꝙ ideo ſtipulatio de qua in caſu
noſtro uiciatur in totũ & non ualet in eo ꝙ eſt
minꝰ licet ſimus in numero uidelicet. j. xx. dies
ꝙ eſt minus in caſu noſtro quia numerꝰ. xx. nõ
continetur ſub numero. x. prout requirit diſpo
ſitio. §. ſi ſtipulanti ſupra ſepius alle. nã ad hoc
ut ſtipulatio quãdo ſumus in numero ualeat in
minus q̃ quis interrogetur non ſufficit ut ſit ſo
lũ minꝰ quod interrogatur ſed requiritur ꝙ ſit
minus & cõtineatur ſub maiore / hoc clare pro-
batur ex. l. j. §. ſi ſtipulanti iuncto. §. ſi quis ſim
pliciter. ff. eo. & ex tex. in. d. §. plus inſti. de acti
& ex his ſit ſublatũ argumentum quod formari
poterat contra primũ caſum ſupra ꝑ me poſitũ

Expedito primo caſu uenio ad ſecũdum & pro
clariori examinatione ſiue maiore intelligen-
tia dicti ſecundi caſus arguo contra rationem
per me datam hoc modo / ſi ratio que per te aſ-
ſignatur in. d. ſecundo caſu eſſet bona / & ſola
ratio deciſionis dicti caſus ſequeretur ꝙ ſi non
ualeret ſtipulatio de qua in caſu noſtro. j. xx. di
es ex eo quia contrahentes in eo non cõcordãt
ſaltem arguendo de tempore ad ſummã ꝑ pre
alle. l. miles ita. ff. de mili. teſta. ſtipulatio uale-
ret in tempore in quo concordant uidelicet. j. x
dies per tex. in ꝑalle. §. ſi ſtipulãti. ſed iſtud eſt
falſum ꝑ tex. in. d. §. ſi q̃s ſimpliciter ergo dicē-
dum eſt ꝙ ratio ꝑ te aſſignata nõ ſit ſola ratio /

nec uera ratio decisionis dicti secundi casus rñ. q̧ in casu nostro non ualet argumentũ de summa ad tempus patet quia si in casu nostro ualeret stipulatio. ĵ.x.dies sequeretur q̧ promittẽs obligaretur in plus q̃ uellet et q̃ expressisset. §. plus supra sepius alle. sed istud est inconuenientissimũ ut ex se patet et tenent moderni papi eñ in casu nostro ergo necessario dicendũ est q̧ talis stipulatio non ualeat in casu nostro nec. ĵ. xx. nec. ĵ.x. dies quod secus est in summa/quia si promittens.xx.obligaretur ad.x.obligaretur in minus. et sic ex his uidetur sublatũ argumentum factum contra secundum casum supra per me firmatum.

Tertio nõ obstat si quis hoc modo argueret secundum te si stipulor a te.xx. ducatos & tu promittis.x. ualet stipulatio in .x. si sequatur complacentia stipulatoris & non aliter ꝓbatur euidenter ex cõclusiõe tua ultima in ordine in qua tu habes q̧ non ualet stipulatio de qua in. §. si stipulanti etiam facta ex causa lucratiua non secuta complacentia/sed clarum est q̧ eodem modo secuta complacentia ualet stipulatio quando stipulor a te aliquid mihi dari. ĵ. uiginti dies & tu promittis. ĵ.x & non aliter. §. si quis simpliciter iuncto uers. cum addicitur ibi nisi stipulatori. &cet. ergo nulla est differentia inter stipulationem que habeat diuersitatem in tẽpore & stipulationẽ que habeat diuersitatẽ in summa si non est differentia ergo conclusio tua falsa & frustratoria in quantum tu facis magnam differentiã inter illas duas stipulationes de quibus in cõclusione/quia rñ. breuiter q̧ aliud operatur complacẽtia in stipulatione in qua est diuersitas in tempore & aliud in stipulatione/in qua est diuersitas in summa & sic magna est differentia inter istas duas stipulationes ut ꝓsupposui in conclusione non insisto hic/sed dabo plenam solutionem in conclusione mea proxime sequenti.

Quarto contra intelligentiam per me datã põt argui hoc modo/magis attenditur materia in qua interuenit numerus q̃ ipse numerus. l. que extrinsecus & ibi Bar. ff. de uer. obl. iuncto tex. in. l. j. §. si stipulanti cum ibi no. ff. eodem. Colligitur. n. ex dictis iuribus q̧ si ego stipulor mihi dari sex medaleas auri & tu respondeas promitto tres aureos quia unus aureus ualet duas medaleas stipulatio ualebit in sex medaleis/& ratio est quia attenditur materia in qua contrahentes concordant non autem attenditur numerus/nam si attẽderetur numerus ex quo sex non continetur in tribus stipulatio nõ ualeret in sex. §. si stipulanti sepius alle. Si magis attenditur materia q̃ ipse numerus & ego habeo q̧ attenta materia & sic tempore qui promittit dare. ĵ. xx. dies promittit minus q̃ qui ꝓmittit dare. ĵ. x. dies. d. §. plus ergo dicamus q̧ qui ꝓmittit dare. ĵ. x. dies uideatur etiã ꝓmittere dare. ĵ. xx. dies tanq̃ promittens minus attenta materia. §. si stipulanti supra alle. l. si ita stipulatus ff. eo. si uidetur promittere dare. ĵ. xx. dies & in his. xx. diebus & sic in hoc tempore & materia stipulans & promittens concordãt licet numerus repugnet stipulatio ualere debet si debet ualere ergo cõclusio & intelligentia tua falsa.

Ad istud argumentũ respõ. q̧ argumentũ põt procedere quotiensc̃uq̧ numerus interuenit supra materia difformi prout in casu. l. que extrinsecus supra alle. uidelicet quando stipulans stipulatur medaleas & promittens promittit aureos uel denarios uel libras & ratio est quia plꝰ & minus q̧ deducitur in stipulationẽ cõsideratur causatur & nascitur principalius ex materia q̃ ex numero. d. l. que extrinsecus ergo non est mirum si magis attenditur materia q̃ numerus sed quando sumus in materia uniformi prout in casu conclusionis puta si stipulãs stipulatur ducatos & promittẽs promittit ducatos uel stipulans stipulatur. ĵ. x. dies & promittens ꝓmittit. ĵ. x. dies & non menses uel annos aut septimanas tunc argumentũ non procedit & ratio est quia plus & minus quod deducitur in stipulationem in materia uniformi causatur & deducitur inesse per solum numerũ ergo sequitur q̧ dicendum est necessario q̧ in tali casu magis attendatur numerus q̃ materia/ergo in materia uniformi argumentũ non procedit. Qꝫ ista differentia inter materiam uniformẽ & difformẽ sit bona apparet quia si tu stipularis a me. xx. medaleas & ego promittam, xv. aureos non ualebit ista promissio nisi de. x. aureis licet. xv. etiam contineantur sub. xx. & tamen clarum est q̧ si materia esset uniformis ualeret stipulatio in xv. ex eo quia. xv. continentur sub. xx. & sic ex his euidẽter apparet q̧ in materia difformi nõ attenditur principaliter numerꝰ in materia uniformi/& sic per hec uidetur sublatum ipsum argumentum.

Quinto contra predictam meam intelligẽtiam

arguo sic. Quotienscunq; in uno actu cōcurrūt due qualitates inseparabiles quarum una prodest altera nocet/ attēditur illa que ꝓdest Do. in. l. si uir. ff. pro Donato. l. nō intellitur. §. si qs palam. ff. de iu. fi. sed in quolibet duorum casuum nostrorum sunt due qualitates inseparabiles quarū una prodest altera nocet patet/ quia si stipulor. j. xx. dies tu ꝓmittis. j. x. dies ad ualiditatem stipulationis prodest numerus & nocet tempus. Et si stipulor. j. x. dies ꝙ tu promittis. j. xx. prodest tempus & nocet numerus ergo attendi debet illa qualitas que prodest si debet attēdi qualitas que prodest ergo stipulatio ualere debet/ si debet ualere ergo intelligentia per te data est falsa.

Ad istud argumentum reñ. ꝙ argumentū procedit quotiens clarū est & apparet ꝙ qualitas q̃ prodest uincit qualitatem que nocet/ sed in casu nostro uel qualitas numeri uincit qualitatē temporis ut ostensum est in proximo precedēti argumento ostendendo ꝙ quando numerus interuenit in materia uni formi magis attenditur numerus q̃ materia uel saltē dubitatur utra earum qualitatum uincat aliam/ & tunc dico ꝙ in his ambobus casibus attendi debet qualitas que nocet/ hoc tenet expresse Bar. in. l. si uir. &. l. non intelligitur. §. si quis palam supra alle.

Non obstat ultimo si quis cōtra per me firmata hoc modo argueret. Secundum te ubicunq; sumus in materia uniformi magis attēditur numerus q̃ materia probatur hoc ex deductis per te supra in quarto tuo argumento. Item secundum te ubi concurrunt due qualitates quarum una prodest & altera nocet attenditur illa que est magis potens & que uincit aliam. His duobus sic deductis dico ꝙ iudicio meo ex his necessario infertur ꝙ secundum te si concurrit tēpus & sic materia uniformis super qua interponatur numerus & ipse numerus tanq̃ due qualitates quarum una prosit & altera noceat attēdetur numerus tanq̃ qualitas magis potens & que uincat aliam qualitatem uidelicet tempus si hoc necessario infer ergo ex dictis tuis met clare ostenditur ꝙ ratio per te assignata quare si stipulor a te mihi aliquid dari. j. xx. dies. & tu promittis. j. x. non ualeat stipulatio. j. x. est falsa patet quia licet attento tempore que est in dicto casu qualitas que nocet dicta stipulatio uitietur & nullo modo possit ualere per. §. plus se pius alle. tamen ista qualitate non obstante ex quo numerus que est qualitas que prodest est potentior & que uincit aliam ut per te supra firmatum est debemus dicere ꝙ. d. stipulatio ualeat in. x. & sic ꝙ stipulatio i dicto casu nullo modo uicietur ex quo necessario sequitur ꝙ cōclusio & intelligentia tua destruitur.

Ad istud argumētū quod uidetur prima facie multum stringere reñ. ꝙ argumenrū meū quantum supra factū procedit in genere sumptum/ quia generaliter uer est ꝙ in materia uniformi attenditur numerus potius q̃ materia/ sed non procedit in omni casu quia reperitur aliquis casus in quo ex aliqua speciali ratione necesse est etiam attendere materiā non minus q̃ numer patet in casu nostro in quo est necesse nō minꝰ attendere materiā q̃ ipsum numerū & ratio est quia si quis nō attēderet materiā sequeretur absurdum maximum uidelicet ꝙ quis teneretur in plus q̃ interrogaretur quod absurdum non est minoris momenti in stipulatione q̃ si nō responderetur ad interrogata patet per. §. sed si mihi pamphilum &. §. si quis simpliciter interrogatus. ff. de uer. obl. & sic ex his sit sublatum argumentū supra factū ex quo ex his apparet ꝙ in casu nostro numerꝰ & materia sunt equalis potentie nec unam uincit aliam quo casu attendi debet qualitas que nocet per predicta/ & si quis diceret ꝙ ista solutio uideatur habere in se cauillationem non autē neruū adduco similē responsionem traditam a Doc. in alio casu que talis est uidelicet opinio est Doc. qui tenent ꝙ ad esse legis nō requiratur scriptura/ & si eis opponat ꝙ epistola est lex & tamen in ea necessario requiritur scriptura reñ. & est responsio approbata ꝙ quando dicunt ꝙ ad esse legis nō requiritur scriptura intelligitur ad esse legis generaliter sumpte non specialiter in quacūq;. l. facit optime ꝙ dicimꝰ ꝙ genꝰ uerificatur in qualibet sua specie est uerū nisi aliqua ratio specialitatis assignari possit & sic ex his sit defensata conclusio et intelligentia mea.

Con. xiij.

Verꝰ intellectꝰ. l. j. §. si stipulāti. ff. de uer obli. uidetur usq; in hec tēpora latuisse in tenebris.

Con. xiiij.

Conabor ego nouum ac forte substentabilem intellectum in lucem afferre.

Pro clariori deductiōe dicendorum supra duabꝰ ꝓxime propositis conclusionibus. Premitto ꝙ difficultas intellectus tex. de quo in conclusiōe

uidetur nasci ex duobus absurdis sibi inuicem contrariātibus que ex ipso tex. colligi possent. Nā primo uidetur absurdū ꝙ si ego habeo animū recipiēdi a te. xx. et ob hoc stipulor a te. xx. et tu promittis solū. x. uel unū tantū ualeat stipulatio forte cōtra animū meū in. x. uel in uno tantū et ob hoc ad euitandū istud absurdū aliqui Doc. tenuerūt ꝙ dispositio. §. nostri intelligi debeat ꝙ solū locū habeat quādo secuta est complacētia stipulatoris et nō aliter et sic per cōsequens tenuerūt ꝙ nulla sit differētia inter istū. §. et. §. proxime precedentē quādo cōtrahentes inter se discordāt. Secundū absurdū cōtra hoc primū uidebatur qa si nos teneremus ꝙ in. §. nostro requireretur cōplacentia et per cōsequēs ꝙ nō esset differentia quādo est discordia inter cōtrahētes inter. §. de quo in conclusione & §. proxime precedentem sequeretur argumento. l. si idē. C. de Codi. ꝙ inepte iuris cōsultus in precedenti. §. dixisset ex una ratione ualere stipulationē uidelicet ex eo quia erat secuta complacentia & in. §. nostro dixisset ualere stipulationem ex ea ratione uidelicet quia in maiori summa minor inest / & sic ne sequatur istud absurdum ꝙ dicamus iu. cōsultum inepte locutum esse / aliqui alij doctores tenuerunt ꝙ ad hoc ut dispositio tex. nostri locū habeat nulla requiratur cōplacētia stipulatoris sed solum sufficiat ꝙ tractetur de summa & minor suma continetur sub maiori interueniente tamē causa lucratiua & sic ex his apparet ꝙ maxima est discordia & uarie sunt opiniones inter scribentes super intellectu tex. de quo in conclusione / & ex his credo ꝙ nullus scribētium usqꝫ in hūc diem habuerit uerum intellectum dicti. §.

Et ideo ego pono nouū intellectū penitus diuersum ab intellectibus supra relatis qui intellectus talis est uidelicet ꝙ in casu de quo in cōclusione requiratur cōplacentia & secuta cōplacentia illa eadem prima stipulatio ualeat / non autem alia noua censeatur esse contracta.

Pro declaratione & corroboratiōe intellectus supra p me adducti. Primo adduco omnia ea que dicam in ultima mea conclusione in ordine ubi pro uiribus intendo substentare ꝙ in. §. de quo in conclusione nostra ad hoc ut stipulatio ualeat in. x. requiritur cōplacentia stipulatoris etiam si dicta stipulatio interueniat ex causa lucratiua.

Secundo cōtra ipsum meū intellectū ex mente doctorū arguō sic. Si ualiditas stipulationis de qua in. §. nostro fundaretur supra eadē ratiōe / super qua fundatur ualiditas stipulationis. §. si quis simpliciter certe lex nō loqueretur diuersimode nec allegaret diuersas ratiōes in his duobus. §§. probatur argumēto tex. uulgati in. d. l. si idem. C. de codi. c. sedes apostolica cū no. de rescriptis sed nos uidemus ꝙ lex diuersimode loquitur & allegat diuersas rationes in his duobus §§. patet ex inspectione tex. d. §§. ergo necessario dicendū est ꝙ ualiditas stipulationis de qua in. §. nostro in alio fundetur ꝗ ualiditas stipulationis de qua in. §. si quis simpliciter. sed clarū est ꝙ ualiditas stipulatiōis de qua in. §. si quis simpliciter fundatur super cōplacētia ergo necessario dicendū est ꝙ ualiditas stipulationis de qua in. §. nostro in alio fundetur ꝗ in cōplacentia si ualiditas stipulatiōis de qua in. §. nostro in alio fundatur ꝗ in complacentia ergo intellectus tuus falsus.

Licet istud argumentū quod ut dixi est ex mēte moderñ papień in ꝓposito nostro uideatur multū stringere cōtra intellectū supra per me firmatū & fuit breuiter supra etiā deductū. Tamen ipso nō obstante puto ꝙ intellectus meus optime substentari possit & ad argumentū rñ. & primo fateor ꝙ uerū est ꝙ iuris consultus in his duobus. §§. de quibus supra diuersimode loquitur & diuersas allegat rationes / sed tamē dico ꝙ iuris cōsultus non loquitur diuersimode / nec alle. diuersas rationes in his duobus. §§. ex eo quia uelit ostēdere diuersitatē inter istos duos. §§. quantū respicit cōplacētiā ratio quia in utroqꝫ casu requiritur cōplacētia hoc ut premisi clare ꝓbabo. J. in ultima cōclusione mea in ordine sed dico ꝙ diuersimode loqtur & diuersas all. rationes ex eo quia uult ostēdere illā diuersitatē de qua in nouo meo intellectu uidelicet ꝙ in casu. §. nři si stipulor a te. xx. et tu promittis x. secuta cōplacentia mea stipulatio ualebit in x. et remanebit illa eadem prima stipulatio et illa eadem prima ualebit / non autem censebitur noua esse contracta prout in. §. precedenti / et ratio quare non censebitur noua stipulatio contracta est quia ista met stipulatio de decē / continebatur a principio sub stipulatiōe de uiginti et sic tu uideris ꝓmittere id quod ego ab initio sum stipulatus a te / et hoc est quod uoluit dicere iuris consultus dum dixit in casu nostro ꝙ stipulatio ualeat in decem / quia in uiginti insunt. x. Sed in. §. si quis simpliciter etiā

si sequatur complacentia dico q nō remanebit nec ualebit prima stipulatio sed noua censebitur esse cōtracta tex. est apert⁹ in.d.§. si qs simpliciter in si.uer.& ratio ē qa una stipulatio de qua in.d.§.non continetur sub alia & sic ex his apparet q est maxima differētia inter.§.nostrū &.§.si quis simpliciter & propter istā maximā differentiam iu.consultus all.diuersas rationes Facit pro ista consideratione optime tex. in.l. si.x.in.ij.reñ.ff.loc.ubi ex presumpta complacētia p.l.si ita stipulatus fuero.x.ff.de uer.oblig. ualet illa prima locatio & non contrahitur noua & sic ex his uidetur esse sublatum argumentum supra factum & per consequens defensat⁹ nouus intellectus meus.

Tertio non obstat si tu diceres q glo.in.§. nostro & Christopharus porchus in.§. preterea insti.de inutil.stipu.tenent q ad hoc ut dispositio.§.nostri procedere possit intelligi debet q sequatur complacentia si ita tenent prefati do. ut tu etiam in tuo presupposito fateris ergo intellectus tuus nō est nouus. Quia ad istud argumentū breuiter reñ.q ego non teneo q intellectus me⁹ sit nouus quo ad hoc q in.§.nostro requiratur complacentia sed teneo q sit nouus quo ad hoc q secuta complacētia remaneat eadem stipulatio & non censeatur alia noua esse contracta prout alia noua censetur esse contracta in.§.si quis simpliciter & sic tollitur omnis difficultas inter istos duos.§§.& iste est intellectus iudicio meo nouus.

Quarto non obstat si tu diceres Doc.cōmuniter tenent in.§.si quis simpliciter q uers. cū adicitur extendatur ad.§.nostrum ergo Do.cōsiderant complacentiam in.§.nostro si considerant complacentiam in casu nostro ergo intellectus tuus non est nouus quia ad hoc ego respō prout supra proxime dixi pro responsione proximi pcedētis argumenti. Secūdo dico q ibi loquūtur in diuersis terminis a terminis nr̄is nā ibi loquūtur & querūt an & qñ ego stipulor a te.x.& tu promittis.xx.ualeat stipulatio in.xx. nō secuta complacētia nō autē loquuntur nec q̄rūt an ualeat stipulatio in.x.quādo stipulor.xx nō secuta cōplacētia q est casus noster/ista reñ. clare pbatur ex dictis modernoꝝ papieñ in.§. nr̄o ubi expsse & audacter tenēt & uolunt q in primo casu non reqratur cōplacentia qa in.xx cōtinēt.x.& sic clare apparet q do.cōiter nō uolunt q in casu nostro requiratur complacentia

Quinto nō obstat si subtiliter ex mēte moderñ diceres q impossibile est q in.§. nostro attēdi debeat cōplacētia ratio qa si iu.cōsultus in condēdo.§.nostro habuisset in mēte uel fuisset talis propositi q in.§.nostro reqreretur cōplacētia nō dixisset q si ego stipulor.x.& tu promittis.xx.q stipulatio nō ualeret in.xx.ratio qa si sequeretur cōplacētia talis stipulatio oino ualeret.§.si quis simpliciter supra all. Quia reñ.breuissime q ex eo iu.cōsultus dixit nō ualere talē stipulationē etiā si esset talis propositi q requireretur cōplacētia in.§.nostro quia etiā si seqretur complacētia stipulatio illa prima nō posset ualere sed bene una alia stipulatio pduceretur inesse & alia stipulatio uideretur esse cōtracta quia.xx.nō cōtinentur sub.x.d.§.si quis simpliciter. Et sic ex his sit satis substētatus me⁹ intellectus nouus.

Con.xv.

Nullus scribētiū iudicio meo in hūcusq diem uidetur cognouisse uerā solutionē inter.l.si.x. ff loc.& l.Diē proferre.§.si plures.ff.de Arbi.

Con.xvi

Conabor ego dare nouam solutionem & forte substentabilem.

In isto passu reperio tres solutiōes fuisse datas prout referūt moderni papieñ a Do.inter istos duos tex. Prima fuit Bal.i.l.diē pferre.§.si plures.ff.de arbi. Alia & secūda fuit saly.in.l.hac edictali.§.si illud.C.de secundis nuptijs. Tertia fuit modernorū papieñ in.l.nostra in.§.si stipulanti.ff.de uer.obli.

Pro examinatione istius difficultatis primo referā solutiones prefatorū do.& eas pro uiribus refutare conabor/deinde ponā solutionē & intellectum meū ad dictū tex.

Prima igitur solutio ut dixi fuit Bal.in loco supra all.q talis est uidelicet q ideo in dispositiōe tex.§.si plures in maiori sūma cōtinetur minor qa ibi maior summa pfertur absolute. At in dispositione tex.in.l.si.x.secus est quia in illo tex non profertur maior summa absolute sed respectu alicuius corporis uidelicet domus locate/ ideo non est mirum si in maiori summa non cōtineatur minor.

Qz ista solutio non sit bona uidetur mihi manifestissime apparere ex eo quia negari non potest quin sententia lata in dicto.§.si plures non fuerit lata respectu crediti et petitionis actoris/si fuit lata respectu crediti et peti-

tionis actoris ergo apparet ꝙ in dicto tex. non
profertur maior summa absolute sed respectu
alicuius/si hoc est ergo solutio Bal. nõ est bona

Secunda solutio fuit saly. in loco preall. que ta
lis est uidelicet ꝙ tex. in. d. §. si plures habeat lo
cum in arbitris a partibus electis ad absoluen-
dum uel condemnãdum et sic ad aliquid noui
inducendum ꝗuis posset esse preiudiciale par
tibus sed in. l. si. x. agitur de estimatione pensi-
onis uel rei ideo requiritur concordia cõtrahẽ-
tium alias posset esse preiudicium parti.

Qꝛ etiã ista secũda solutio nõ sit bõa clare ostẽ
ditur hoc modo. Nam clarum est ꝙ licet uerũ
sit ꝙ quando partes eligunt arbitros eos eligãt
ad absoluendum uel condemnandum etiam ꝙ
sit preiudiciale parti/tamen ipse partes uiden-
tur eos eligere & plerunqꝫ id etiam exprimitur
sub isto modo uel cõditione ut dicta absolutio
siue condẽnatio & preiudicium fiat ab omnibꝰ
uel saltem a maiori parte arbitrorum electorũ
l. item si unꝰ. §. principaliter & l. seq. ff. de arbi.
sed clarum est ꝙ in casu nostro maior pars arbi
trorũ nolebat aliquo modo iudicare ut quinqꝫ
tantum deberentur actori ergo si fiat ei preiu-
dicium fit ex eo solũ quia in maiori summa mi
nor inest & non ex eo quia maior pars arbitro-
rũ cõsenserit facere preiudicium actori si istud
est ergo solutio saly non uidetur bona.

Tertia solutio fuit modernorũ papiẽs in. l. no
stra in. §. si stipulãti prout supra dixi que poti-
us uidetur confirmatio solutionis saly ꝗ noua
solutio & in effectu talis est. Sentẽtia presumi
tur iusta. l. Herennius. §. Gaia. ff. de euicti. er-
go sententia de qua in. §. si plures presumitur
iusta si presumitur iusta ergo nullum fit preiu-
dicium actori si nullum fit preiudicium actori
ergo nullum sequitur inconueniens ꝙ illa sen-
tentia ualeat in. v. sed in casu. l. si x. secus est qa
clare apparet ꝙ si in. d. l. attenderetur ꝙ minor
summa contineatur in maiore seqretur ꝙ istud
esset preiudicium locanti ideo nõ est mirum si
diuersum statuitur in. d. l. si. x.

Qꝛ ista solutio siue saluatio non uideatur bo-
na ostendo aperte & primo fateor ꝙ uerum est
ꝙ sententia presumitur iusta/sed dico ꝙ istud
est uerum quotienscunqꝫ omnes iudices uel sal
tem maior pars consentit sententie sed in casu
nostro licet quatenus omnes consentiant in. v.
sententia ualeat & sit presumenda iusta in. v. ta
men quatenus postea uidetur absoluere reũ in
alijs. x. ista sententia non est presumenda iusta
quia in ea absolutione non cõsentiunt nec om-
nes nec maior pars ergo quantum ad absoluti-
onem sententia non presumitur iusta si nõ pre
sumitur iusta ergo poterit esse damnosa acto-
ri si damnosa actori ergo militat eadẽ ratio in
d. §. que militat in. d. l. si. x. & sic ex his apparet
ꝙ nulla solutio data per do. est substentabilis.

Vera igitur iudicio meo solutio in casu nostro
est ꝙ ideo procedit dispositio. §. si plures quia
in tali dispositione nõ sequitur absolutio in re
liquo & sic nullum generatur damnum nec pre
iudicium actori nec reo secus esset si generare-
tur damnum uel preiudicium quia non proce-
deret dicta dispositio.

Pro clariori deductione huius noue solutionis
arguo contra dictam solutionem ex mente do-
ctorum hoc modo. Ad hoc ut sentẽtia iudicis
ualeat requiritur ꝙ per iudicem pronuncietur
supra toto eo quod deductũ est in iudicio [redacted]
l. in hoc iudicio. ff. fami. here. l. i. C. si aduersus
rem iud. l. dicere. ff. de arbi. Do. in. l. stichũ qui
meus erit. ff. de le. i. cum simi. sed clarum est ꝙ
in casu. §. si plures sententia ualet patet ex se er
go necessario dicendũ est ꝙ in casu dicti. §. fue
rit pronunciatũ supra toto eo quod fuit dedu-
ctum in iudicium ergo ex quo reus fuit condẽ-
natus tantum in. v. necessario dicendum est ꝙ
in alijs. x. fuerit absolutus quia ut dictũ est ali-
ter sententia non ualeret si fuit reus absolutus
in alijs. x. ergo talis sententia ratione absolutio
nis potuit esse damnosa actori ratio quia forte
actor uere erat creditor in. xv. si talis sententia
potuit esse damnosa actori ergo tua solutio est
falsa.

Ad istud argumentum respõ. breuiter ꝙ in di-
spositione. §. nostri reus non fuit absolutus in
alijs. x. probo manifestissime hoc modo argu-
endo. Clarum est ꝙ illi duo arbitri quorũ unus
condẽnauit reum in. xv. & alter in. x. nullo mo-
do uoluerunt absoluere reum nec cõsentire ab-
solutioni in illis. x. que sunt ultra. v. patet ex se
si noluerunt absoluere reum in alijs. x. ergo reꝰ
non põt aliquo modo esse absolutꝰ in illis alijs
x. patet quia illi duo arbitri quo ad absolutio-
nem sunt maior pars arbitrorum quorum sen-
tentie standum est. d. §. si plures. l. Item si unꝰ.

§.principaliter.ff.de arbit.facit.l.si. C. de ind. iud.toll.si ergo reus non pōt esse absolutus in illis. x. ꝙ supersunt ergo talis sententia de qua in.d.§.non pōt esse damnosa actori quia iterū poterit actor agere ad illa.x.arg.l.minor cui si dei commissum.ff.de mino.iuncta glo.in.l.san cimus.C.de Dona.si non potest esse damnosa actori ergo solutio mea substētabilis. Et ad id ꝙ dicitur ꝙ quando non est pronunciatum su per toto sententia nō ualet rñ breuiter ꝙ illud dictum procedit quando iudex pōt pronuncia re super toto eo quod est deductum in iudiciū hoc probat tex.in.l.licet. C. de iudi.tenet Bar. in.l.terminato.C.de fruc.& litis expen. Bar. in l.si conuenerit.ff.de re.iu.facit optime.l.quidē extimauerunt.ff.si cer.pe.sed in casu nostro ar bitri non potuerūt iudicare super toto eo ꝙ est deductum in iudicium patet quia nō potuerūt se concordare in absoluēdo in illis aliis.x.si nō potuerunt se concordare in absoluendo in aliis x.ergo dicamus ꝙ non sit absurdum ꝙ senten tia de quo in.d.§.si plures ualeat in parte.s. in illis.v.in quibus ex sententia omnium arbitro rum clarum est reū teneri & in aliis. x.iterum li tigetur secundum tex.in.l. quidā extimauerūt ff.si cer.pe.facit.l.plane & ibi glo. & Bar. ff. de cond.inde.& ꝙ notatur per D.fel.in.c.inter ce teras de rescri.in prima col.ubi ꝓbatur ꝙ ex dif ficultate eorū qui consentire debēt immutatur iuris forma. Hunc intellectum ad istum tex. de derunt & tenuerunt licet in alio proposito ut re fert.D.fel [redacted].in. c. cum inter extra de sententia & re.iu.& Pe.de ancarano in reg.ea que de reg.iu.in.vi. Pro hac mea opinio ne facit tex.noster inducendo eum prout indu citur per D.sozinum relatum a dño.fel.in.d.c. cum inter.Nam D.sozinus uult ꝙ ideo ualeat sententia in tex.§.si plures licet arbitri non co cordauerint in omnibus quia iuriscōsultus sic uoluit patet quia iuris consultus sciuit ꝙ arbi tri non concordarunt in omnibus & tamen uo luit ꝙ sententia ualeret tunc sic si Dñs sozinus ita uult ergo eodem modo possumꝰ dicere nos ꝙ licet non fuerit pronunciatum super toto ꝙ sententia ualeat in.v.quia iurisconsultus sciuit ꝙ arbitri non concordarunt in absolutiōe & sic ꝙ non potuit esse pronunciatum super toto & tamen iu.cons.uoluit ꝙ sententia ualeret in.v.

Vltimo pondero tex.nostrum qui uidetur mi hi multū caute loqui non.n.dicit textus ꝙ ste tur sententie eius qui condemnauit in.v.sed di cit ꝙ.v.debēt prestari & ratio huius est quia si dixisset ꝙ staretur sententie eius qui condēna uit in.v.uideretur uelle tex.ꝙ sententia illa ua leret in totum tam respectu cōdēnationis ꝗ ab solutionis quod esset absurdum per predicta ideo iurisconsul.ut tolleret istud dubium dixit v.debere prestari. Et si tu opponeres de.c.i.de arbi.in.vi.rñ.ꝙ ille tex.debet intelligi secundū istum qui est fons & fundamentum.d.c.i.

Non obstāt fundamenta nec responsiones are tini & dñi sozini in casu nostro relata a dño fel. in prealle.c.cum inter quia per illa non tollitur quin si intelligeretur text.ꝙ in eo interuenerit absolutio nō militaret absurdum de quo supra uidelicet ꝙ ex eo ꝙ in maiori summa minor cō tinetur fieret preiudicium actori contra tex.in l.si.x.ff.loca.preterea magis fundamētaliter re spondeo ad rationem aretini & dico ꝙ ego uo lo presupponere ꝙ fuerit facta absolutio etiam expresse dicendo ego absoluo in reliquo tamē dico ꝙ istud nil operabitur & ratio est quia in ea non concordarunt alii duo arbitri sed tantū qui condemnauit in.v.

Ad rationem sozini rñ.ꝙ dicta ratio nullo mo do pōt ꝓcedere patet quia si tu uis ꝙ ille qui cō demnauit in.v.fuerit primus in condemnando & qui condemnauit in.x.secundus & qui in.xv tertius clare patet ꝙ.d. ratio est falsa quia non possumus dicere ꝙ ille qui iam cōdemnauit in x.& ille qui condemnauit in.xv.possit amplius consentire in.v. ut in reliquo fiat absolutio & ratio est quia iam functi sūt officio suo de hoc est tex.expressus in.l.dicere.§.fi.&.l.seq.ff.de arbi.tenet fel.met in loco preall. Preterea dico ꝙ non est dicendum ꝙ si ille qui intendebat cō demnare in.xv.uoluisset se accomodare iuri ꝙ condēnasset in.xv.sed condēnasset in.v. tātum ratio quia frustra condēnasset in.xv.Iste ratio nes contra Sozinum militant siue ponas ꝙ qui condēnauerit in.xv.esset primus in condēnādo siue secundus & sic de singulis.

Vltimo pro complemēto istius difficultatis di co ꝙ non obstat etiam si tu diceres ꝙ posito ꝙ reus non sit absolutus in illis.x.de quibꝰ supra locuti sumus tamen negare non possumꝰ quin saltem sit absolutus in.v.patet quia ille qui cō dēnauit in.v.absoluit in.x & ille qui condēna uit in.x.absoluit in.v.ergo saltem in absoluēdo isti duo uidentur conuenire in.v.per rationem

tex quia in.x.insunt.v.si reus absoluitur in.v. ergo istud pôt esse preiudiciû actori & erit ex ea ratione quia in maiori summa minor inest si pôt esse preiudiciû actori ergo solutio tua falsa

Quia resñ.breuiter primo ꝙ iste reus nõ potest dici absolutus in.v.ratio quia in illis.v.non cõueniunt omnes tres sed duo tantum quorû duorum absolutio cum non conueniant simpliciter & expresse in illis.v.sed solum ex eo quia in x.insunt.v.non sufficit/ꝙ non sufficiat ꝓbatur manifestissime & ad litteram ex tex.in prealle.c.j.de arbi.in.vj.non induco quia non uidetur indigere inductione.Secûdo dico ꝙ si absolueretur reus in casu nostro in.v. tantum sequeretur ꝙ reus esset absolutus in.v. condênatus in v.nec absolutus nec condemnatus in.v.ꝙ esset magis absurdû.Tertio rñ.ꝙ si hoc esset uerû se queretur etiam ꝙ sententia eius qui condemnauit in.v.tantum pro parte ualeret & pro parte non ualeret circa absolutionem ꝙ esset etiâ magis absurdum.Vltimo dico ꝙ posito ꝙ absolutio censeatur facta in.v.tamen hoc non obstaret solutioni mee ratio/quia non sequeretur absurdum de quo in casu nostro uidelicet ꝙ actor esset grauatus ex eo quia in maiori summa minor insit sed esset grauat⁹ ex eo quia duo ex tribus arbitris conueniunt in absoluendo in.v. Ex sic ex his uidetur satisfactum in cõtrarium adductis & opinio & solutio mea defensata.

Con.xvij.

Nullus scribentium uidetur usq in hunc diem bene intellexisse quando intelligêdum sit ꝙ in maiori summa negatiue prolata minor non cõtineatur.

Con.xviij

Conabor ego dare nouam & forte substentabilem intelligentiam.

In hoc passu reperio Bar. quem ceteri Do.omnes sequuntur in.l.nostra in.§.si stipulanti ita distinxisse.Quâdo maior summa profertur negatiue.Tûc aut loquimur in iudicijs ubi quis tenetur reddere aduersarium certum & tunc in maiori summa negatiue prolata inest minor. Aut loquimur in extra iudicialibus & tûc aut certa quantitas profertur per modum ineunde siue faciende conuentionis & tunc etiam maiori summe minor inest.Aut per modum simplicis denuntiationis siue condictionis & tûc maiori summe minor inesse non intelligitur. Ista ut dixi est distinctio Bar.quem ceteri sequuntur sed quia ista distinctio nullo modo mihi iuridica uidetur/ideo ego ponam nouam distinctionê & forte substêtabilem & sic habebimus nouam intelligentiam in hac materia que talis est uidelicet aut ex subiecta materia uel ex uerbis contrahentium uel aliunde apparet ꝙ contrahentes intendunt ꝙ in in maiori summa negatiue prolata contineatur minor/& tunc minor continebitur. Aut apparet/ꝙ intendunt ꝙ minor summa in maiori negatiue prolata/non contineatur & tunc non continebitur. Aut nullo modo apparet quod contrahentes intendant & tunc locû habebit uel.l. Duo sunt titii.ff.de admi.tuto uel.l.ueteribus cum simi.ff.de pactis uel aliud adhibebitur remedium. Ratio & fundamentum istius distinctionis est quia maior summa negatiue ꝓlata est apta pariformiter comprehendere & non comprehendere minorem summâ probatur optime ex tex. in.l.pupillus.§.uerbum suum.ff.de uer.signi. l.qui seruû.§.si.ff.de interro.acti.si hoc est uerum ergo necessario dicendum est ꝙ quâdo ꝓfertur minor summa negatiue sim⁹ in dubio an comprehendatur uel non comprehendatur minor summa si sumus in dubio ergo clarû est recurrendum esse ad cõiecturas de quibus supra uulg.l.continuus cum ma.ff.de uer.obli. & sic ex his clare apparet intelligentiam per me datam esse bonam.

Istam distinctionem etiam probo alijs iuribus & exemplis.Et primo quo ad probâdû ꝙ quâdo ex uerbis contrahentium uel aliunde apparet ꝙ contrahentes intendunt ꝙ in maiori summa negatiue prolata non contineatur minor/tunc minor non continetur etiam si simus in iudicio adduco tex.ubi est etiam exemplum alle. hic a do.in.l.qui solidum.ff.de le.ij.ubi manifestissime probatur ꝙ ex eo quia ex uerbis heredis clarissime apparebat ꝙ heres negando maiorem summam non intendebat negare minorem summam minor summa non continetur in maiore ꝙ hoc pateret & ex uerbis ꝓbatur ex ipso tex.ibi herede falcidiam opponente.

Probo alio exemplo extat statutum in hoc inclyto regno Anglie ꝙ nullus possit portare extra regnum ipsum. x. ducatos/& si portet incidat in penam amissionis dictorum.x.ducatorum.Pono modo ꝙ unus portet extra regnum ipsum quinq uel unum ducatû/queritur utrû

inciderit in penã certe qlibet diceret q̄ nõ & ita de cõsuetudine q̄ est optima legũ interpres ser uatur & ratio istius interp̄tationis uidetur esse quia ex subiecta materia iudicari uidetur q̄ sta tuentes condẽdo tale statutum nullo modo in tendebant q̄ sub illa summa .x. ducatorũ conti neretur summa minor & sic non uidentur p̄hi bendo ne portẽtur extra regnum .x. ducati uel le prohibere ne portentur quinq̄ uel etiã unus patet ex se quia uideretur absurdum q̄ egõ de berem discedere ex isto regno absq̄ uno dena rio ita q̄ statim post q̄ ego egressus essem e re gno cogerer mendicare.

Secundo ad probandũ econtrario q̄ quãdo ex subiecta materia uel ex uerbis contrahentium uel aliunde appareat q̄ contrahentes intendũt q̄ sub maiori summa negatiue prolata contine atur minor q̄ tunc minor contineatur adduco tex. apertũ & exemplũ in .l. si unus. §. si cũ mi hi. ff. de pactis hic alle. a Doc. in proposito ubi probatur q̄ si ego facio tibi pactũ de nõ peten do .xx. uel .x. cũ tu mihi .x. debeas nil potero am plius petere in futurum ex illis .x. & sic in maio ri summa minor continebitur & ratio est quia subiecta materia uidetur id importare uidetur enim in tali casu creditor promittere non pete re illa .x. que sibi debitor debet & sic ex subiecta materia uidetur apparere q̄ contrahentes intẽ dunt q̄ tota illa .x. non petantur & sic ut sub ma iori summa negatiue prolata cõtineatur minor Pono aliud exemplũ inuictissimus Rex noster Anglie iubet ut cudatur certa quantitas duca torum qui ducati sint maioris ponderis & puri oris auri q̄ alij ducati qui cõmuniter cudi solẽt deinde dictus Rex quolibet anno in principio anni donat cuilibet de sua familia centũ ex illis ducatis / demũ facit edictũ q̄ null⁹ possit porta re extra regnũ suũ illos cẽtũ ducatos sibi dona tos. Re sic stãte un⁹ ex familiarib⁹ suis uel alius portat extra regnũ quinquaginta seu .x. ex illis ducatis donatis. Queritur an talis portans di ctos ducatos incidat in penã certe ego credo q̄ quilibet diceret q̄ sic & ratio est quia ex subie cta materia uidetur apparere q̄ mens statuen tis fuerit q̄ nullus ex illis centum ducatis puri oris auri & maioris ponderis possit portari ex tra regnũ / ratio quia Rex uidetur considerare magis in isto casu puritatẽ & qualitatẽ auri / q̄ ipsum numerum ideo minor summa cõtinetur in maiori.

Non possum ego clarius hanc materiam dedu cere nec declarare tamen credo q̄ si quis uolue rit diligenter considerare iura que all. in propo sito iudicabit distinctionem per me factam sa tis esse substentabilem.

Ista omnia q̄ue supra dixi uidẽtur iudicio meo procedere siue loquamur in iudicijs siue in ex tra iudicialibus siue per modũ ineunde siue fa ciende conuentionis siue per modum simplicis denunciationis siue cõdictionis si ergo ea que ego supra dixi indistincte procedũt ergo distin ctio Bar. & aliorum eum sequentiũ nõ uidetur uera patet quia nõ erit uerũ q̄ in iudicio uel ex tra minor summa contineatur in maiori quoti ens subiecta materia uel uerba contrahentium repugnabũt probatur manifestissime per tex. in preall. l. qui solidum. ff. de le. ij. alle. in mate ria que etiam a modern̄ papien̄ retorquetur cõ tra Bar. licet non bene a prefatis modern̄ indu catur ad propositũ ubi expresse probatur q̄ li cet in casu d. l. legatarius & heres essent in iudi cio tamen minor summa nõ cõprehẽditur sub maiore quia uerba contrahentiũ repugnãt er go uerba uel materia non autẽ q̄ simus in iudi cio uel extra attendenda sunt facit optime tex. imo expresse probat in prealle. l. qui seruum. § in iure. ff. de interro. acti. & . l. pupillus. §. seruũ suum. ff. de reg. iu. quia patet ex illis iuribus q̄ interrogatio fiebat in iudicio & tamen necesse erat q̄ interrogatus declararet responsionẽ su am q̄ nõ fuisset si esset uera opinio Bar.

Non obstat tex. in .l. si quis cum totũ. ff. de ex ceptione re. iud. quia respondeo pro ut respon dent moderni papien̄ in casu nostro uel ibi ap parebat ex processu facit in argumẽtum .l. licet C. de iudi.

Con. xix

Nullus scribentium usq̄ in hec tempora uide tur cognouisse ueram solutionem inter .l. si .x. ff. loc. & .l. j. §. si stipulanti. ff. de uer. obli.

Con. xx.

Conabor ego dare nouam & forte substentabi lem solutionem.

Con. xxj.

Si stipulor a te .xx. ex causa lucratiua & tu pro mittis mihi .x. nõ ualet promissio nisi superue niat complacentia.

Contra cõem

Vt clarius materia istarum trium conclusionũ deduci possit examinabo prius ultimã conclu sionem in ordine qua examinata clare iudicio

meo apparebit declaratio duarum cōclusionū precedentium.

Pro fundanda igitur dicta ultima conclusione arguo sic. Lex ita requirit consensum contrahētium ex utraq; parte in contractu donationis/ sicut requirit in alijs contractibus licet materia sit onerosa probatur in. l. absenti in prin. iūctis ibi no. ff. de dona. glo. & Do. in. l. cum pater. §. menio. ff. de le. ij. moderni in rub. ff. de uer. obli. sed clarum est & omnes doctores fatentur ꝙ si ego stipulor a te. xx. ex causa onerosa & tu ꝓmittis. x. stipulatio de. x. non ualet nisi denuo sequatur consensus ergo necessario idem dicēdū est in causa lucratiua cum quo ad hoc ut interueniat consensus ex utraq; parte causa lucratiua & onerosa ut ex predictis apparet equiparātur licet quis facilius presumatur consentire in causa lucratiua q̄ in onerosa. l. Qui patitur. l. si remunerandi. §. si passus cū materia. ff. mand.

Secundo arguo sic. Quotienscunq; sumus in casu in quo ex natura act⁹ qui celebratur producitur inesse alius & secundus actus ille secūdus actus semper producitur in esse ex celebratiōe primi & ualet nisi interueniat protestatio eius qui actum primū gerit qui protestetur ꝙ non intendit consentire secundo actui qui de sui natura ex celebratiōe primi producitur in esse de hoc est tex. & exemplum cum infinitis similibus ubi Do. in. l. qui pro herede. ff. de acqui. here. l. non solum. §. morte. ff. de oper. no. nun. c. cum. M. de cōsti. moderni in terminis nostris in. l. nostra in. §. si stipulanti in glo. in uer. contracta. Sed ego habeo ex tex. in. l. si. x. ff. loco. iūcta. l. iiij. §. totiens ubi Bar. ff. de damno infi. ꝙ si ego loco tibi rem meam pro. xx. & tu credis locatam esse pro. x. tantum. & in. x. tantum cōsentis uel secundum Do. si stipulor a te. xx. & tu ꝓmittis. x. tantum ex causa onerosa non producitur in esse nec ualet contractus in. x. etiam nulla precedente protestatione ergo necessario sequitur ꝙ data interrogatione maioris sūme nō sequitur nec producitur inesse de natura nec de proprietate dicte interrogatiōis interrogatio minoris summe. Si istud non sequitur ergo necessario dicendum est ꝙ ratio que alleg. a Doc. cōmuniter ꝙ ideo stipulatio in casu. §. si stipulanti ualeat quia qui stipulatur. xx. ex proprietate & uirtute sermonis stipulatur. x. non sit bona. Si dicta ratio non est bona & nos uidemus in uer. cum addicitur proxime precedenti ꝙ q̄si est diuersitas inter stipulantem & promittentē ad hoc ut stipulatio ualeat requiritur complacentia ergo arguēdo a simili dicamus ꝙ ad hoc ut in casu nostro ualeat stipulatio in. x. requiratur complacentia.

Non obstat si ex mente Do. diceres ꝙ in materia onerosa prout est in materia. l. si. x. ff. loc. non requiritur protestatio & ratio est quia non presumitur ꝙ quis uelit gerere actum in preiudicium suum secus in causa lucratiua. Quia rñ. ꝙ ad hoc ut requiratur protestatio de qua in casu nostro & similibus non est differentia inter causam onerosam & lucratiuā nec presumptio de qua supra sufficit probatur manifestissime ex eo quia qui gerit talem actum in hereditate de cuius natura producitur in esse aditio/ quia requiritur protestatio de qua in. d. l. siue sit hereditas dānosa siue lucrosa alias hereditas censetur adita. Hoc probatur euidenter ex eo ꝙ legitur & notatur in. d. l. Qui ꝓ herede supra all. cum alijs infini. simi.

Tertio adduco tex. in. §. si quis simpliciter in. l. nostra in quo ex generalitate sua probatur ꝙ si ego stipulor ex causa lucratiua a te centum pure & tu promittis sub conditione uel in diē uel econtra non ualet stipulatio nisi sequatur complacentia si non ualet stipulatio ergo clare probatur ꝙ causa lucratiua nil operatur quo ad ualiditatem stipulationis. Et si tu diceres ꝙ ista stipulatio in casu nostro ualet respectu numeri rñ. per ea que dixi supra in proximo argumēto. Et si tu diceres ꝙ stipulatio in casu nr̄o ualeat respectu cause lucratiue & numeri simul iūctorum rñ. per ea que no. in. l. patre furioso. §. fi. ff. de his que sunt sui uel alie. iu. & ex his puto satis corroboratam opinionem meā/ restat modo respondere obiectis que fieri possent cōtra dictam meam conclusionem.

Primo igitur non obstat si ex mente Doc. hoc modo argueretur. Quotienscunq; tractatur de causa lucratiua lex presumit ꝙ ille qui stipulatur. xx. sit etiam contentus habere. x. in euentū in quem non possit habere. xx. ratio quia illa. x. non possunt esse dannosa stipulati secus si tractetur de materia onerosa si hoc est uerū ergo non possumus dicere ꝙ quando promittens ꝓmittit. x. ꝙ expectetur amplius noua cōplacentia stipulatoris ratio/ quia ex quo lex presumit interesse a principio complacentiam in illis. x.

non est necessarium ꝙ lex ad dandū robur stipulationi expectet amplius nouā complacentiam si non est necessariū ꝙ lex expectet ampliꝰ complacentiam ergo conclusio falsa.

Ad hoc argumentum respond. ꝙ ista non est bona consequentia ista res nō pōt esse mihi dānosa ergo lex presumit ꝙ ego istam rem uelim/ & sic det robur huic actui & ꝙ non sit bona cōsequentia non insistendo in uerbis patet/ quia si esset bona sequeretur ꝙ facta mihi donatiōe lex daret statim robur huic donationi & statim acquireretur mihi res donata nō expectata ulteriori scientia & consensu meo quod nō est dicendum per prealle. l. absenti in prin. cum alijs iuribus supra in principio cōclusiōis adductis

Non obstat si tu replicando diceres ꝙ reñ. mea & iura que ego alle. procedunt quando nos sumus penitus in dubio an donatarius uelit acceptare donationē nec ne ut puta quando donatarius nil petijt sed quādo non sumus penitus in dubio prout non sumus in casu nostro quia apparet ꝙ stipulator uult habere ex causa donationis tunc nec responsio nec iura per me allegata procedunt ratio quia non est inconueniens ꝙ lex ex quo cognouit mentē stipulantis esse acceptandi dono. xx. ꝙ presumat ꝙ si nō pōt habere illa. xx. saltem uelit habere illa. x. Quia respō. primo ꝙ iure non probatur ꝙ lex in casu nostro ita presumat. Secundo reñ. ꝙ lex nō est contenta huiuscemodi coniecturis in casu donationis & ꝙ hoc sit uerum ostendo sic. Pone titius seruiuit alicui diuiti dño per longū tempus & post illud longum seruitium petijt dono a Dño centum/ Dñs respondit se nolle donare. Deinde post aliquod tempus Dñs donauit ꝑnominato ticio presenti centum. hoc stāte quero posito ꝙ uerisimiliter oēs homines de mundo presumerent ꝙ titius omnino esset acceptaturꝰ dictam donationē ut quia pauper & quia prius petierat an possimus dicere ꝙ lex det robur huic donationi de nouo facte ex illo cōsensu primo ita ꝙ non requiratur amplius consensus nec tacitus nec expressus ad ualiditatē huiꝰ noue donatiōis / certe iudicio meo credo ꝙ nō & probatur ex text. cum ibi no. in prealleg. l. Absenti cum simi. supra all. in generalitate sua si ergo illa presumptio que est apud omnes homines ꝙ ticius sit acceptaturus hanc donationē de nouo sibi factam nō est sufficiens ad dādū robur huic noue donatiōi ergo nec presumptio de qua per Doc. in casu nostro que est longe minus potens ut ex se patet debet esse sufficiens ad dandum robur actui de quo in casu nostro sine nouo consensu.

Probo alio medio & pono ꝙ sint duo ditissimi mercatores & unus dicat alteri ego uendo tibi hos pannos pro centum milibus librarum sterlingorum emptor dicat emo pro dicto precio/ dempta tamen millesima parte unius denarij/ certe ista emptio et uenditio non ualebit ratio/ quia inter partes non est conuentum de precio to. ti. insti. et. ff. de empti. et uen. et tamen ꝑsumendum est ꝙ omnino uenditor non obstante dicta millesima parte unius denarij uellet ꝙ uenditio ualeret sic in proposito nostro dicendum est ꝙ non ualeat donatio ex eo quia nō est conuentum de summa licet presumatur ꝙ donatarius sit acceptaturus illa. x. si hoc est uerū/ ergo necessario sequitur ꝙ non attenditur presumptio de qua per Doc. nec. l. est contenta talibus presumptionibus / sed requiritur nouus consensus siue tacitus siue expressus.

Vlterius procedendo ꝙ argumentū et per consequens intellectus doctorū in quantū uolunt ꝙ qui stipulatur centum ex causa lucratiua ita presumatur stipulari ab initio centum ꝙ si non potest habere centū sit contētus de omni summa que continetur in centū non possit procedere probo euidenter et pono ꝙ essent duo potētissimi principes quoꝝ unus stipuletur ab alio ex causa lucratiua centū milia librarum sterlingorū et alter promitteret solū milesimam partem unius libre / erit ne aliquis qui possit presumere/ ꝙ ab initio ille princeps ita stipuletur centum milia librarum ꝙ si non posset habere illam summam uelit esse contentus de summa millesime partis uniꝰ libre ex quo ille princeps non potest inde sentire dānū certe iudicio meo credo ꝙ non/ si hoc non est presumēdum ergo opinio Do. et intellectus de quo supra est falsus si intellectus Do. de quo supra est falsus ergo necessario seqtur ꝙ si ex causa lucratiua stipulor a te. xx. tu ꝓmittis. x. stipulatio in. x. nullo modo ualebit nisi de nouo sequatur complacentia patet quia ab initio non fuit complacentia in his. x. ex parte stipulantis per predicta si non fuit complacentia ab initio ergo est necessarium ad hoc ut ista stipulatio ualeat ꝓut dicitur in tex. ꝙ noua sequatur complacentia per tex. in ꝑall. l. absenti. ff. de dona. quia alias ista

stipulatio in.x.ut ex se patet ex parte stipulantis reperitur sine consensu.

Tertio prefati moderni arguunt hoc modo impossibile est ꝙ tex.in.§.nostro loquatur secuta complacentia & secundum eos probatur inevitabiliter hoc modo tex.in principio dicit ꝙ si ego stipulor.x.& tu ꝑmittis.xx.dicit tex.nõ esse contractam obligationẽ nisi in.x.& tamen si secuta esset cõplacentia esset contracta in.xx Ad istud argumentũ resñ. ex his que dixi super intellectu.§.si stipulãti in cõclusione mea.xiij. in ordine. Et dico ꝙ non est uerum / ꝙ si esset secuta complacentia in casu doctorum esset cõtracta obligatio in.xx.& ideo licet text. loquatur secuta cõplacentia aperte dicit non esse contractam obligationem in.xx.& ratio est / quia etiam si sequeretur complacentia expresse & incontinẽti nunq̃ ualebit illa prima stipulatio de xx.ratio quia.xx.non cõtinentur in.x.bene uerum est ꝙ si sequatur complacentia tunc censebitur cõtracta noua obligatio.§.si quis simpliciter in fine. Sed in casu nostro cum.in.xx. contineantur.x.& tex.loquatur secuta complacentia tex.dicit ualere stipulationem quia si interuenit complacentia stipulatoris stipulatio illa ipsa prima ualebit in.x.& nõ altera censebitur esse cõtracta. Et sic ex his sic defensatis clare apparet iudicio meo ꝙ ad hoc ut habeat locũ dispositio.§.si stipulãti requiritur ꝙ sequatur cõplacentia.

Hoc stante apparet ꝙ nulla est differẽtia inter l.si.x.ff.loc.&.§.si stipulanti quia in utroq; casu ualet actus secuta complacentia tãtum & nõ ualet non secuta complacentia. Deo & Gloriose uirgini Marie & Chaterine gratias.

FINIS

IMPRESSVM Londini Per Richardum
Pynson Regium Impressorem, apud
diuum Dũstanum in fletestrete
cõmorantem. Anno dñi,
M.CCCCC.XXI.
XVI.Mensis.
Iunij.

Cum Gratia & Priuilegio.